

VADEMECUM H2020

HORIZONT 2020

Duševní vlastnictví v projektech
Horizont 2020

Národní kontaktní pracovníci pro program Horizont 2020

NCP	Kontaktní osoba	Kontakt
Národní koordinátor	Ing. Naďa Koníčková	telefon: +420 234 006 109 e-mail: konickova@tc.cz
Věda se společností a pro společnost	Mgr. Michal Pacvoň	telefon: +420 234 006 110 e-mail: pacvon@tc.cz
Finanční aspekty	Mgr. Milena Lojková	telefon: +420 234 006 158 e-mail: lojkova@tc.cz
	Ing. Lucie Honzátková	telefon: +420 234 006 147 e-mail: honzatkova@tc.cz
Právní aspekty	Mgr. Jiří Kotouček	telefon: +420 234 006 108 e-mail: kotoucek@tc.cz
	JUDr. Jana Kratěnová	telefon: +420 724 582 461 e-mail: kratenova@tc.cz
Přístup k rizikovému financování	Ing. Lucie Honzátková	telefon: +420 234 006 147 e-mail: honzatkova@tc.cz
	Mgr. Milena Lojková	telefon: +420 234 006 158 e-mail: lojkova@tc.cz
Zdraví, demografické změny a životní pohoda (wellbeing)	Ing. Eva Sebroňová	telefon: +420 234 006 117 e-mail: sebronova@tc.cz
Potravinové zabezpečení, udržitelné zemědělství, mořský výzkum a bioekonomika	Ing. Naďa Koníčková	telefon: +420 234 006 109 e-mail: konickova@tc.cz
Zajištěná, čistá a účinná energie	Ing. Veronika Korittová	telefon: +420 234 006 115 e-mail: korittova@tc.cz
Inteligentní, ekologická a integrovaná doprava	Mgr. Michalela Vlková	telefon: +420 234 006 262 e-mail: vlkovam@tc.cz
	Ing. Martin Škarka	telefon: +420 234 006 113 e-mail: skarka@tc.cz
Ochrana klimatu, životní prostředí, účinné využívání zdrojů a suroviny	Mgr. Jana Čejková	telefon: +420 234 006 178 e-mail: cejkova@tc.cz

HORIZONT 2020 2020

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ V PROJEKTECH HORIZONT 2020

Jana Kratěnová
Jiří Kotouček

Vydalo Technologické centrum AV ČR s podporou projektu CZERA – modul II – Česká republika v Evropském výzkumném prostoru (LM 2010010) financovaného MŠMT z programu Projekty velkých infrastruktur pro VaVal.

Grafický návrh obálky MgA. Martin Procházka, Creature.cz
Sazba Art D – Grafický ateliér Černý s.r.o.

2020
2020
2020
2020
2020

Vážení čtenáři,

rámcový program EU na podporu výzkumu a inovací v letech 2014–2020 Horizont 2020 přinesl ve srovnání s předchozími rámcovými programy řadu novinek v oblasti duševního vlastnictví, tj. v oblasti nakládání se vstupy, s nimiž partneři zahajují projekt Horizont 2020 a na nichž je celý projekt postaven (*stávající znalosti*) a stejně tak v oblasti výstupů, tj. výsledků vytvořených projektovými partnery ať už společně, či samostatně (*výsledky*).

Rozdíly ve srovnání s předchozím rámcovým programem (*Z RP*) jsou přehledně sepsané v tabulce v úvodní části této publikace. V úvodu publikace je rovněž k dispozici seznam relevantních dokumentů a slovníček a vysvětlení zkratk používaných v této publikaci. Jádrem brožury představuje pojednání o stávajících znalostech a výsledcích, o vlastnictví a smluvním nakládání se stávajícími znalostmi a výsledky stejně jak vysvětlení přístupových práv poskytovaných zejména, ale ne pouze, projektovým partnerům k užití stávajících znalostí a výsledků jiného partnera. Celá kapitola č. 4 popisuje pravidla pro stávající znalosti a výsledky ve dvou typech akcí Horizontu 2020, a to ve výzkumných a inovačních akcích (*RIA*) a inovačních akcích (*IA*). Nakládání se stávajícími znalostmi a výsledky v jiných typech akcí Horizontu 2020, konkrétně v MSCA akcích, ERC akcích a PCP-PPI akcích je popsáno v kapitole č. 6. Každý příjemce grantu Horizont 2020, který v projektu vytvoří výsledky, má povinnost tyto výsledky chránit, využívat a šířit. Vysvětlení těchto tří povinností je k nalezení v kapitole č. 5.

Cílem úpravy duševního vlastnictví v právně závazných dokumentech Horizontu 2020 je zajistit, že výsledky vytvářené v projektech a z velké části financované z veřejných prostředků, budou řádně a efektivně využívány na území EU. Na druhé straně jsou tato pravidla z velké míry natolik flexibilní, že si partneři v projektech Horizont 2020 mohou sjednávat úpravu odlišnou podle svých potřeb a potřeb daného projektu, a to ve smlouvách o spolupráci na projektu Horizont 2020 označovaných většinou jako konsorciální smlouvy. Z toho důvodu se tato publikace neomezuje pouze na popis pravidel upravených v modelové grantové dohodě (*MGA*) uzavírané mezi příjemci grantu Horizont 2020 a poskytovatelem grantu Horizont 2020 (např. Evropskou komisí), ale ustanovení MGA doplňuje o relevantní ustanovení v praxi nejčastěji používané vzorové konsorciální smlouvy DESCAs. Autoři publikace navíc na řadě míst sdělují své praktické zkušenosti s aplikací různých ustanovení MGA týkajících se duševního vlastnictví v praxi a uvádí, zda a jak daná pravidla MGA jsou nebo nejsou v konsorciálních smlouvách modifikována.

Věříme, že právě důraz na praktickou stránku a vysvětlení pravidel MGA týkajících se stávajících znalostí a výsledků bude pro Vás přínosný a umožní Vám jednoduše se vypořádat s případnými nejasnostmi týkajícími se stávajících znalostí nebo výsledků v projektech Horizont 2020. Komentáře k brožuře či dotazy uvítáme na e-mailových adresách kratenova@tc.cz nebo kotoucek@tc.cz.

Jana Kratěnová, Jiří Kotouček
Technologické centrum AV ČR

V prosinci 2015

Upozornění: Uvedené informace vycházejí z dokumentů EK platných k 1. 10. 2014. Ačkoliv poskytovaným informacím věnujeme největší možnou pozornost a využíváme nejlepší dostupné informační zdroje, mají informace obsažené v brožuře pouze informativní charakter a nejsou závazným legislativním výkladem. Technologické centrum AV ČR neodpovídá za důsledky spoléhání se na tyto informace, ani za škodu eventuálně vzniklou v důsledku jejich použití. Při využití informací nebo při jejich další publikaci uvádějte vždy jako zdroj uvedené autory a Technologické centrum AV ČR.

ISBN: 978-80-86794-49-5

OBSAH

1. SLOVNÍČEK	5
2. ZMĚNY VE SROVNÁNÍ SE 7. RP	7
3. DOKUMENTY	9
4. STÁVAJÍCÍ ZNALOSTI A VÝSLEDKY V H2020, JEJICH VLASTNICTVÍ, POSKYTOVÁNÍ PŘÍSTUPOVÝCH PRÁV A JINÉ SMLUVNÍ NAKLÁDÁNÍ	11
4.1 Stávající znalosti	11
4.1.1 Přístupová práva ke stávajícím znalostem pro partnery v projektu	12
4.1.1.1 Finanční a časové aspekty přístupových práv ke stávajícím znalostem pro partnery v projektu.....	13
4.1.1.2 Podlicence	15
4.1.1.3 Výhradní a nevýhradní licence, převod stávajících znalostí, vzdání se přístupových práv	15
4.1.1.4 Přístupová práva ke stávajícím znalostem pro přidružené subjekty	16
4.2 Výsledky	17
4.2.1 Vlastnictví a spoluvlastnictví výsledků	17
4.2.1.1 Vlastnictví výsledků	17
4.2.1.2 Spoluvlastnictví výsledků	18
4.2.2 Převod a poskytování licencí v k výsledkům	19
4.2.2.1 Převod výsledků	19
4.2.2.2 Poskytování licencí (výhradních, nevýhradních) k výsledkům	21
4.2.2.3 Právo EK/EA namítat proti zamýšlenému převodu/výhradní licenci I	21
4.2.3 Přístupová práva k výsledkům	23
4.2.3.1 Přístupová práva k výsledkům pro partnery v projektu.....	23
4.2.3.2 Přístupová práva k výsledkům pro přidružené subjekty	25
4.2.3.3 Přístupová práva k výsledkům pro EU instituce, orgány, úřady nebo agentury a EU členské státy	26
5. DALŠÍ POVINNOSTI SOUVISEJÍCÍ S VÝSLEDKY PROJEKTU	27
5.1 Ochrana výsledků	27
5.1.1 Zajištění adekvátní ochrany.....	28
5.2 Využití výsledků	32
5.3 Šíření výsledků, komunikace	33
5.3.1 Open Access	35
5.3.1.1 OA k vědeckým publikacím.....	35
5.3.1.2 OA k výzkumným datům	37
5.4 IP v jednotlivých fázích projektu - shrnutí	39

6. STÁVAJÍCÍ ZNALOSTI A VÝSLEDKY VE ZVLÁŠTNÍCH TYPECH PROJEKTŮ	40
6.1 Projekty ERC	40
6.2 Projekty Marie Skłodowska Curie	40
6.3 Projekty PCP A PPI	42

1. SLOVNÍČEK

Anglický pojem	Používaná zkratka	Český ekvivalent
Access rights		Přístupová práva
Advanced notice		Předchozí oznámení
Affiliated entities		Přidružené subjekty
Annex 1, 2, 3 ...		Příloha 1, 2, 3 ... (grantové dohody)
Annotated Model Grant Agreement	AMGA	Anotovaná modelová grantová dohoda
Article Processing Charge	APC	Poplatek za vydání článku v OA časopise
Associated country		Přidružený stát (k programu H2020 mimo EU)
Background		Stávající znalosti
Best effort		Nejlepší snaha
Consortium Agreement	CA	Konsorciální smlouva
Data Management Plan	DMP	Plán nakládání s daty
Description of Action	DoA	Popis prací na projektu (příloha 1 GA)
Development of a Simplified Consortium Agreement	DESCA	Modelová konsorciální smlouva DESCA
Dissemination		Šíření (výsledků)
European Atomic Energy Community	EURATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
European Commission	EK	Evropská komise
European Research Council	ERC	Evropská výzkumná rada
European Union	EU	Evropská unie
Executive Agency	EA	Výkonná agentura
Exploitation		Využití (výsledků)
Fair and reasonable conditions		Spravedlivé a přiměřené podmínky
Grant Agreement	GA	Grantová dohoda
Grant Beneficiary		Příjemce grantu
Impact		Dopad
Implementation		Implementace (projektu)
Innovation Action	IA	Inovační akce
Intellectual Property	IP	Duševní vlastnictví
Intellectual Property Rights	IPR	Práva duševního vlastnictví

Anglický pojem	Používaná zkratka	Český ekvivalent
Joint Ownership Agreement	JOA	Smlouva o spoluvlastnictví výsledků
License		Licence (licenční smlouva)
Marie Skłodowska-Curie Action	MSCA	Akce Marie Skłodowska Curie
Model Grant Agreement	MGA	Modelová grantová dohoda
Objection		Námitka
Open Access	OA	Otevřený přístup
Open Research Data Pilot	ORDP	Pilotní program otevřeného přístupu k výzkumným datům
Opt-out		Vystoupení z ORDP
Pre Commercial Procurement	PCP	Zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi
Project Partner		Partner projektu
Protection		Ochrana (výsledků)
Public Procurement on Innovative Solutions	PPI	Zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení
Research and Innovation Action	RIA	Výzkumná a inovační akce
Results		Výsledky
Royalty-free		Bez poplatku
Rules for Participation	RfP	Pravidla účasti (nařízení EP a Rady 1390/2013)
Seventh Framework Programme	7FP	Sedmý rámcový program
Sideground		Vedlejší výstupy
Small and Medium Enterprise Instrument	SME Instrument	Nástroj pro malé a střední podniky (typ projektu)
Third party		Třetí strana (strana stojící mimo projekt, pokud není v textu uvedeno jinak)
Transfer		Převod (výsledků)
Work Package	WP	Pracovní balíček

2. ZMĚNY VE SROVNÁNÍ SE 7. RP

7. RP	Horizont 2020
Definice stávajících znalostí	
Informace, včetně autorských a jiných práv k duševnímu vlastnictví, o které bylo zažádáno o IP ochranu před přistoupením ke GA a které jsou potřebné pro realizaci projektu nebo využití nových znalostí.	Detailnější výčet možných stávajících znalostí (data, know-how, informace); nově výslovně stanoveno, že stávající znalosti mohou mít i hmotnou povahu.
Způsob identifikace stávajících znalostí	
Stávající znalosti mohou být identifikovány v písemné formě	Stávající znalosti musí být identifikovány v písemné formě
Přístupová práva ke stávajícím znalostem pro uživatele výzkumné infrastruktury	
Není výslovná zmínka	Uživatelé výzkumné infrastruktury mají mít bezplatný přístup ke stávajícím znalostem poskytovatele přístupu z důvodu realizace projektu, existuje i výjimka; platí pouze ve vybraných GA.
Výsledky (nové znalosti v 7. RP)	
Výstupy projektu označovány jako nové znalosti/foreground	Výstupy projektu nově označovány jako výsledky/results
Výstupy projektu bez ohledu na to, zda mohou být chráněny IP právy včetně souvisejících IPR	Detailnější výčet možných výsledků (data, know-how, informace); nově výslovně stanoveno, že výsledky mohou mít i hmotnou povahu.
Spoluvlastnictví výsledků	
Žádná explicitní zmínka k tomu, kdy lze domluvit jiný než spoluvlastnický režim nových znalostí	Nově ustanovení, že jiný než spoluvlastnický režim (např. převod na jednoho z partnerů a bezplatné licence pro další partnery) lze domluvit mezi partnery v projektovém konsorciu až poté, co byly výsledky vytvořeny
Využití výsledků	
Povinnost užívat nebo zajistit využití nových znalostí	Povinnost přijmout opatření k využití výsledků do 4 let, včetně stanovení možných způsobů užití přímo v MGA
Neexistuje formulace jako v H2020	Pracovní program může stanovit další povinnosti týkající se využití výsledků

7. RP

Horizont 2020

Šíření výsledků

Neexistuje formulace jako v H2020

Pracovní program může stanovit další povinnosti týkající se šíření výsledků

Povinnost otevřeně (on-line a bezplatně) zpřístupňovat vědecké publikace ve vybraných oblastech 7. RP; jde o „best-effort“ povinnost, tj. s poukazem na nemožnost otevřeného zpřístupnění a za splnění dalších podmínek nešlo o porušení grantové dohody

Povinnost otevřeně (on-line a bezplatně) zpřístupňovat vědecké publikace, konkrétně recenzované vědecké články, ve všech oblastech H2020 bez výjimky; nezajištění otevřeného přístupu znamená porušení MGA

Neexistuje povinnost otevřeně zpřístupňovat výzkumná data

Povinnost otevřeně zpřístupňovat výzkumná data ve vybraných oblastech H2020 (tzv. pilotní projekty); existují výjimky z této povinnosti

Přístupová práva k výsledkům pro EU instituce, orgány, úřady nebo agentury a EU členské státy

Neexistuje formulace jako v H2020

Nově přístupová práva pro EU instituce, orgány, úřady nebo agentury a EU členské státy k výsledkům vytvořeným příjemcem grantu H2020 z důvodu vytváření, implementace nebo monitorování EU politik a programů; bezplatně; poskytována pouze pro nekomerční a nesoutěžní použití.

Spravedlivé a přiměřené podmínky vs. bezplatnost za užití stávajících znalostí nebo výsledků

Potřeba explicitně uvést, zda spravedlivé a přiměřené podmínky, nebo bezplatnost

Termín spravedlivé a přiměřené podmínky již v sobě zahrnuje možnost bezplatného poskytnutí stávajících znalostí nebo výsledků

3. DOKUMENTY

Z hlediska nakládání s IP v rámcovém programu Horizont 2020 je relevantních několik právních předpisů EU. Základním dokumentem je nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1290/2013¹, tzv. **pravidla účasti** (RFP), obsahující základní kostru pravidel týkajících se zacházení s IP, která jsou dále rozvedena v MGA.

Především vzhledem k ekonomické důležitosti IP jsou jednotlivá IPR regulována legislativou EU. Nejčastěji ve formě **směrnic**, které jsou členskými státy EU transponovány do národních právních řádů. Tento proces znamená, že i přes velkou míru harmonizace existují v úpravě IPR v jednotlivých členských státech značné rozdíly. Tuto skutečnost je vhodné mít v projektech H2020, ve kterých spolupracují instituce spadající do různých jurisdikcí, obzvláště na paměti.

Dokument, ve kterém jsou zpracovány veškeré povinnosti příjemců grantu, je **MGA** a její přílohy². Jedná se o vzorovou smlouvu, která je v případě poskytnutí grantu uzavírána mezi partnery projektu a EK/EA. Existuje v několika verzích pro různé typy projektů (obecná, MSCA, ERC, SME Instrument atd.). Zároveň obsahuje ustanovení, která se v konkrétní GA projektu mohou nebo nemusí objevit.

EK současně vypracovala **AMGA**³, která slouží jako podrobný manuál a obsahuje výklad jednotlivých ustanovení MGA vč. podrobných příkladů z praxe. Pokud je tedy partnerům projektu interpretace některého ustanovení nejasná, mohou najít odpovědi v AMGA.

K programu H2020 EK vytvořila i tzv. **H2020 Online Manual**⁴, který prostřednictvím rozbalovacího stromu přehledně popisuje fáze přípravy a realizace projektů H2020, obsahuje aktivní vzájemně propojené odkazy mezi souvisejícími kapitolami a také odkazy na relevantní podpůrné dokumenty.

Velmi důležitým dokumentem, na nějž bude tato publikace často odkazovat, je **CA**. Jedná se o dohodu, kterou mezi sebou uzavírají partneři projektu a slouží ke specifikaci jejich vzájemných práv a povinností. MGA vyžaduje, aby každé konsorcium (společenství partnerů projektu) uzavřelo tuto smlouvu před začátkem projektu, pokud pracovní program nestanoví jinak.⁵ Partneři si v CA mohou upravit nejrůznější oblasti, což jim následně usnadní implementaci projektu. Nejčastěji bývá upraven management konsorcia, finanční aspekty, IP, mlčenlivost či řešení sporů. Vzhledem ke skutečnosti, že MGA umožňuje, aby se partneři projektu od některých jejích ustanovení odchýlili (vždy je to v textu explicitně uvedeno), partneři si mohou sjednat v CA některé záležitosti odlišně

1 Dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1452873416687&uri=CELEX:32013R1290>

2 Dostupné z http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/funding/reference_docs.html#h2020-mga

3 Dostupné z http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf

4 Dostupné z http://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/index_en.htm

5 Čl. 41.3 MGA

od standardního režimu jejich GA. Na možnosti odchýlení autoři této publikace upozorňují vždy u příslušných ustanovení za označením . Základní podmínkou je, že CA nesmí být s GA nikdy v rozporu. Nejjednodušší cestou k uzavření CA je využití některého z připravených vzorů. Nejčastěji využívanou modelovou CA, na kterou se budeme v této publikaci odkazovat, je **DESCA**⁶.

⁶ Dostupné z <http://www.desca-2020.eu/>

4. STÁVAJÍCÍ ZNALOSTI A VÝSLEDKY V H2020, JEJICH VLASTNICTVÍ, POSKYTOVÁNÍ PŘÍSTUPOVÝCH PRÁV A JINÉ SMLUVNÍ NAKLÁDÁNÍ

4.1 STÁVAJÍCÍ ZNALOSTI

Pod termínem stávající znalosti (Background) rozumíme jakákoliv data, know-how nebo informace, bez ohledu na jejich formu nebo povahu (hmotné nebo nehmotné), včetně jakýchkoliv práv jako například práv k duševnímu vlastnictví. Součástí kategorie stávajících znalostí jsou jen ty, které mají partneri projektu k dispozici před přistoupením ke GA a zároveň jsou potřebné pro realizaci projektu nebo pro následné využití výsledků.

Projektoví partneri projektu nemusí pro projekt zpřístupnit všechny své znalosti, se kterými do projektu vstupují. Postačí proto, když zpřístupní pro projekt pouze ty své znalosti, které jsou **potřebné pro projekt, resp. pro jeho realizaci nebo pro následné využití výsledků**.

Otázka, co je a co už není potřebné pro projekt, je otázkou vědeckou. Z právního pohledu, resp. z důvodu právní jistoty se jeví jako nejlepší varianta předem a přesně vyjmenovat stávající znalosti, tj. sestavit seznam toho, co je potřebné pro projekt nebo pro následné využití výsledků. Z tohoto důvodu přichází H2020 s novinkou, podle které partneri v projektu **musí identifikovat a písemně se domluvit** na stávajících znalostech, ideálně **ještě před podpisem GA**. Vhodným místem pro písemné vymezení stávajících znalostí je konsorciální smlouva, je ale možné zvolit i jinou formu. Partneri projektu mohou specifikovat například to, jaké stávající znalosti každý partner do projektu přinese (tzv. pozitivní vymezení), nebo které vyloučí, tj. například dočasně nezpřístupní v konsorciu nebo nezpřístupní vybraným partnerům (tzv. negativní vymezení).

Jakákoliv omezení týkající se stávajících znalostí (např. nemožnost poskytnout stávající znalosti partnerovi, který potřebuje tyto stávající znalosti pro realizaci vlastních úloh na projektu) musí být oznámena partnerům ještě před podpisem/přistoupením ke GA, případně ihned poté, co dojde ke změně v seznamu stávajících znalostí po dobu trvání projektu (viz kapitola č. 4.1.1).

 GA DESCA ve svém čl. 9.1.1 pracuje pouze s pozitivním vymezením stávajících znalostí, v němž se uvádí „In Attachment 1, the Parties have identified and agreed on the Background for the Project and have also, where relevant, informed each other that Access to specific Background is subject to legal restrictions or limits. Anything not identified in Attachment 1 shall not be the object of Access Right obligations regarding Background.“ Cokoliv, co není výslovně uvedeno v příloze č. 1 CA DESCA, nelze považovat za stávající znalosti a nelze k tomuto požadovat přístupová práva (viz kapitola č. 4.1.1).

Nebude-li identifikován a tudíž pro partnery zpřístupněn ten vstup, který je nezbytný pro realizaci projektu, mohou nastat problémy s implementací projektu. Navíc může **v průběhu projektu** dojít ke **změně** v technické stránce, v důsledku čehož bude potřeba zpřístupnit více vstupů partnera pro realizaci projektu, a tudíž bude nevyhnutelná nová dohoda ohledně stávajících znalostí. S tímto by proto měla počítat i samotná CA, v níž je negativní nebo pozitivní vymezení stávajících znalostí často uvedeno, a upravit mechanismus pro tato opětovná jednání v průběhu projektu.

 Obsah přílohy č. 1 CA DESCA může být v průběhu projektu měněn, tj. je možné rozšířit nebo i zúžit seznam stávajících znalostí projektových partnerů podle aktuálních potřeb v projektu, postupem stanoveným v CA DESCA. Konkrétně o změně v příloze č. 1 rozhoduje valná hromada, tj. všichni projektoví partneři, na návrh partnera, jehož stávající znalosti mají být ze seznamu v příloze č. 1 vyřaty nebo jehož vstupy mají být do seznamu stávajících znalostí doplněny. Valná hromada rozhoduje v této věci postupem uvedeným v čl. 6.2.3 DESCA.

Definice stávajících znalostí zahrnuje kromě potřebných vstupů, které dotyčný partner vlastní, také vstupy, k nimž má jiná práva (např. licenci s právem poskytovat podlicenci k danému vstupu), na jejichž základě je oprávněn tyto vstupy poskytnout svým partnerům v projektu.

4.1.1 Přístupová práva ke stávajícím znalostem pro partnery v projektu

Ve RIA a IA běžně dochází ke sdílení/výměně stávajících znalostí mezi partnery zejména s cílem efektivně realizovat projekt. Tato výměna je možná prostřednictvím systému přístupových práv, tj. partneři si navzájem umožňují přístup ke svým stávajícím znalostem za podmínek definovaných v MGA, CA a případně i dalších smlouvách. Partneři mají relativně velkou volnost v možnosti sjednat si vlastní finanční, časové a jiné podmínky pro výměnu svých stávajících znalostí odlišnou od úpravy v MGA.

Přístupová práva jsou práva užít stávající znalosti jiného partnera v projektu za účelem:

- Realizace projektu, resp. realizace úkolů v projektu toho partnera, který o přístup ke stávajícím znalostem jiného partnera žádá;
- Využití svých vlastních výsledků (tj. partner, který žádá o umožnění přístupu ke stávajícím znalostem jiného partnera v projektu, tvrdí, že bez toho, aby mohl nakládat s těmito stávajícími znalostmi, nemůže využívat své vlastní výsledky).

Potřebuje-li partner stávající znalosti jiného partnera k implementaci projektu nebo k využití vlastních výsledků, musí mu tento jiný partner (nejčastěji vlastník) své stávající znalosti poskytnout. **Výjimkou** je případ, kdy např. vlastník stávajících znalostí nemůže poskytovat přístup ke svým stávajícím znalostem **z důvodu právních omezení** (např. výhradní licence ke stávajícím znalostem poskytnuta třetí straně před zahájením projektu H2020) a o tomto omezení **informoval**

projektové partnery před svým přistoupením ke GA. Včasné oznámení jakýchkoliv omezení tak umožňuje dalším partnerům ještě před zahájením projektu H2020 hledat jiné alternativy, včas upravit směřování projektu, resp. reagovat tak, aby realizace projektu nebyla ohrožena. Nebude-li partner/vlastník informovat o právních omezeních týkajících se jeho stávajících znalostí včas, tj. před svým přistoupením ke GA, ponese v budoucnu odpovědnost za nesplnění své povinnosti poskytnout přístupová práva ke svým stávajícím znalostem projektovým partnerům, budou-li tito partneři stávající znalosti potřebovat k realizaci projektu nebo k využití vlastních projektových výsledků.

*V konsorciálních smlouvách **nelze eliminovat výše zmíněné dva důvody pro poskytování přístupových práv ke stávajícím znalostem.** Na druhou stranu je ale možnost důvody pro poskytování přístupových práv ke stávajícím znalostem rozšířit nebo stanovit, že přístupová práva ke stávajícím znalostem budou poskytována bez ohledu na to, zda jsou/nejsou potřebná pro realizaci projektu nebo využití vlastních výsledků. V praxi ale k takovému rozšíření často nedochází; konsorciální smlouvy většinou pouze přebírají formulaci z MGA. Obdobně postupuje i CA DESCA, která ve svém čl. 9.3 a 9.4 počítá se dvěma výše zmíněnými důvody pro poskytnutí přístupových práv.*

Vlastník stávajících znalostí může odmítnout umožnit přístup ke svým stávajícím znalostem v případě, že má za to, že partner, který o stávající znalosti žádá, tyto stávající znalosti např. k realizaci projektu nepotřebuje. V takovém případě by měl partner, který o přístup žádá, v dobré víře svoji žádost přehodnotit a připojit další důkazy o potřebnosti, případně žádost stáhnout. V případě, že by se diskuze mezi partnery ohledně umožnění přístupu vyhroutil, byl by tento spor řešen způsobem upraveným v konsorciální smlouvě (často ustanovení označená jako způsob řešení sporů).

CA DESCA upravuje způsob řešení sporů mezi projektovými partnery v čl.11.8; v daném článku členové konsorcia při přípravě své CA mohou zvolit z několika možností řešení sporů, konkrétně z mediace (nezávislé zprostředkování smíru), rozhodčího nebo soudního řešení (pro strany závazný způsob řešení sporů).

Přístupová práva nejsou udělena automaticky okamžikem přistoupení ke GA. V souladu s MGA musí ten, kdo má zájem o přístup ke stávajícím znalostem jiného partnera, o přístupová práva **písemně požádat** a svou žádost odůvodnit. Partner, který přístup ke svým znalostem umožní, může zároveň žádat **splnění dalších podmínek**, zejména směřujících k tomu, aby bylo s jeho znalostmi nakládáno jen za účelem, pro který je přístup požadován, a aby byla případně zachována mlčenlivost o zpřístupněných stávajících znalostech.

4.1.1.1 Finanční a časové aspekty přístupových práv ke stávajícím znalostem pro partnery v projektu

V závislosti na důvodu pro udělení přístupových práv ke stávajícím znalostem **lze** v určitých případech přístupová práva udělit **za úplatu**, projektoví partneři ale mají samozřejmě **možnost** umožnit si přístup **i bezplatně**.

- **Udělení přístupových práv za účelem realizace projektu (čl. 25.2 MGA)**

Partner může požadovat přístup ke stávajícím znalostem jiného partnera z důvodu, že tento přístup potřebuje za účelem provádění svých prací na projektu v souladu s Annexem I. GA/DoA. Partner může o přístup požádat jiného partnera **kdykoliv až do skončení projektu**. Přístup je dokonce možné požadovat (za splnění dalších podmínek) i od partnera, jehož účast na projektu byla ukončena před skončením projektu a tento partner musí přístup umožnit.⁷

Přístupová práva ke **stávajícím znalostem** za účelem realizace projektu mají být poskytnuta **bezplatně, pokud nebylo sjednáno jinak** před přistoupením ke GA. V případě, že se partneři domluví na úplatě, měli by si tyto podmínky umožnění přístupu upravit v CA. Přípustná je samozřejmě i úprava konkrétních finančních podmínek v jiných smlouvách – často jde o výměnu znalostí mezi dvěma partnery a ti mohou uzavřít zvláštní smlouvu a upravit tak finanční aspekty přístupových práv ke svým stávajícím znalostem mimo konsorciální smlouvu uzavíranou mezi všemi členy konsorcia.

 CA DESCA v souladu se svým čl. 9.3 umožňuje projektovým partnerům požádat o úplatu tak, že toto vyznačí v příloze č. 1 spolu s vymezením svých stávajících znalostí poskytovaných do projektu. Nadále ale platí, že ke sjednání úplaty musí dojít před přistoupením ke GA, tj. CA pro konkrétní projekt, v níž je úplata sjednána, by měla být uzavřena před podpisem GA, což v praxi bývá problematické.

- **Udělení přístupových práv za účelem využití vlastních výsledků (čl. 25.3 MGA)**

Přístupová práva může partner žádat od jiného partnera za účelem využití svých vlastních výsledků, tedy výsledků vytvořených v projektu, a daný partner má povinnost přístup umožnit. Přístupová práva v tomto případě mají být poskytnuta **ke stávajícím znalostem za spravedlivých a přiměřených podmínek**. Partneři mohou požadovat umožnění přístupu **po dobu do 1 roku od ukončení projektu**⁸ (tuto dobu lze sjednat i jako dobu kratší nebo delší). Tím není dotčena samotná doba, po kterou je přístup umožněn; to závisí na vůli konkrétních stran.

Spravedlivé a přiměřené podmínky jsou definovány jako vhodné podmínky, včetně možných **finančních podmínek či podmínek bezplatnosti**, které zohledňují zvláštní okolnosti žádosti o přístup, například skutečnou nebo potenciální hodnotu stávajících znalostí, k nimž je požadován přístup, nebo rozsah, trvání či další charakteristiky předpokládaného využití.

 *Přístupová práva ke stávajícím znalostem z důvodu využití vlastních výsledků nejsou v naprosté většině případů v konsorciálních smlouvách poskytována bezplatně. Dokonce **ani CA DESCA bezplatnost výslovně nepředvídá**; ve svém čl. 9.4.2 stanoví „Access Rights to Background*

⁷ Čl. 50.2.2 poslední věta MGA

⁸ Pro zjednodušení se zde uvádí formulace „od ukončení projektu“, MGA nicméně z důvodu přesnosti pracuje s lhůtou 1 roku od uplynutí doby uvedené v čl.3 MGA, který stanoví datum zahájení projektu

if Needed for Exploitation of a Party's own Results, including for research on behalf of a third party, shall be granted on Fair and Reasonable conditions.“ Pokud jde o to, dokdy lze požádat o přístupová práva z důvodu využití vlastních výsledků, v tomto se konsorciální smlouvy v praxi liší a nelze jednoznačně říct, zda převládá lhůta z MGA (1 rok) nebo se sjednává lhůta kratší či delší. CA DESCA pracuje s lhůtou 12 měsíců a ve svém čl. 9.4.3 uvádí „A request for Access Rights may be made up to twelve months after the end of the Project or, in the case of Section 9.7.2.1.2, after the termination of the requesting Party's participation in the Project.“

Shrnutí: Finanční a časové aspekty udělení přístupových práv ke stávajícím znalostem

	PP bezplatně/za úplatu	Dokdy požádat o PP
Pro realizaci projektu 25.2 MGA	Bezplatně, pokud není jinak sjednáno před podpisem GA (25.2 MGA)	Až do skončení projektu
Pro využití vlastních výsledků 25.3 MGA	Spravedlivé a přiměřené podmínky včetně bezplatného poskytnutí přístupových práv (25.3 MGA)	Není-li sjednáno jinak, do 1 roku od skončení projektu

4.1.1.2 Podlicence

Není-li sjednáno jinak, poskytnutá přístupová práva ke stávajícím znalostem neumožňují nabyvateli tyto stávající znalosti komukoliv dalšímu dále poskytovat, tj. podlicencovat. Pokud se vlastník rozhodne umožnit podlicencování svých stávajících znalostí, může udělit svůj souhlas v konsorciální smlouvě, případně v jiné ad hoc smlouvě. Možnost poskytnout podlicenci se může týkat například pouze určité kategorie subjektů, a dokonce je možné požadovat úplatu i tam, kde samotná přístupová práva jsou poskytována bezplatně.

4.1.1.3 Výhradní a nevýhradní licence, převod stávajících znalostí, vzdání se přístupových práv

Ke smluvnímu nakládání s vlastními stávajícími znalostmi, tj. k poskytování výhradních nebo nevýhradních licencí či k převodu stávajících znalostí na třetí strany, není potřeba žádného souhlasu partnerů v konsorciu. Výše uvedené většinou neplatí pro nakládání s výsledky (viz kapitoly č. 4.2.2.1 a 4.2.2.2). Partner, který zamýšlí poskytnout licenci či převést své stávající znalosti na třetí stranu například po dobu trvání projektu, tj. v době, kdy partneři v projektu mají mít přístupová práva ke stávajícím znalostem, musí jednat tak, aby partnerům zůstala přístupová práva zachována a měli možnost o tyto stávající znalosti požádat s argumentem, že je potřebují pro realizaci svých úkolů v projektu. Pro tyto případy je možné se **přístupových práv vzdát, a to pouze písemnou formou**. Každé vzdání se přístupových práv by mělo být předem pečlivě zváženo, zejména s ohledem na povinnosti realizovat a dokončit projekt podle

plánu projektu v Annexu I. GA⁹, k čemuž je nevyhnutelná spolupráce partnerů včetně sdílení stávajících znalostí.

4.1.2 Přístupová práva ke stávajícím znalostem pro přidružené subjekty

Není-li sjednáno jinak v CA, přístup ke stávajícím znalostem musí být poskytnut přidruženým subjektům¹⁰ se sídlem v členských zemích nebo zemích asociovaných k H2020. Přístupová práva musí být poskytnuta pouze z jednoho důvodu, a to z **důvodu** využití výsledků vytvořených partnerem, k němuž je přidružený subjekt přidružen. Přístup ke stávajícím znalostem nemusí být umožněn, pokud zde existují právní omezení (např. výhradní licence poskytnuta třetí straně).

Přidružený subjekt může o přístupová práva požádat až do 1 roku po skončení projektu, není-li sjednáno jinak. Přístup ke stávajícím znalostem se poskytuje za spravedlivých a přiměřených podmínek.¹¹

 V praxi se běžně stává, že CA přístupová práva přidružených subjektů úplně vyloučí. V tom případě výše uvedené neplatí a přidružený subjekt nemá právo požadovat přístupová práva ke stávajícím znalostem některého z partnerů s argumentem, že tyto stávající znalosti potřebuje pro využití výsledků vytvořených partnerem, k němuž je přidružen. CA DESCA se detailně zabývá přidruženými subjekty v čl. 9.5.

Shrnutí: Finanční a časové aspekty udělení přístupových práv pro přidružené subjekty ke stávajícím znalostem

Pozor, CA může přístupová práva pro přidružené subjekty vyloučit – v tom případě tabulka zde uvedená neplatí	PP bezplatně/za úplatu	Dokdy požádat o PP
Z důvodu využití projektových výsledků vytvořených partnerem, k němuž je přidružený subjekt přidružen 25.4 MGA	Spravedlivé a přiměřené podmínky včetně možné bezplatnosti	Až do 1 roku od skončení projektu, není-li sjednáno jinak

⁹ Čl. 7.1 MGA „Příjemci jsou povinni provádět akci v souladu s popisem uvedeným v příloze 1 a ustanoveními dohody, jakož i se všemi zákonnými povinnostmi vyplývajícími z platných unijních, mezinárodních a vnitrostátních právních předpisů.“

¹⁰ Definice přidruženého subjektu, čl. 2 odst. 1 bod 2 RfP – „Právní subjekt, který: – je pod přímou nebo nepřímou kontrolou projektového partnera nebo – pod stejnou přímou nebo nepřímou kontrolou jako projektový partner nebo – projektového partnera přímo nebo nepřímo kontroluje. „Kontrola“ může mít kteroukoli z těchto podob: a) přímé či nepřímé držení více než 50 % nominální hodnoty vydaného základního kapitálu v daném právním subjektu nebo většinového hlasovacího práva akcionářů či společníků tohoto subjektu; b) přímé nebo nepřímé faktické či právní držení rozhodovacích pravomocí v daném právním subjektu. Za vztah kontroly mezi právními subjekty však nejsou samy o sobě považovány tyto vztahy: a) stejná veřejná investiční společnost, institucionální investor nebo společnost rizikového kapitálu má v přímém či nepřímém držení více než 50 % nominální hodnoty vydaného základního kapitálu nebo většinové hlasovací právo akcionářů či společníků; b) dané právní subjekty jsou vlastněny stejným veřejným orgánem nebo na ně dohlíží stejný veřejný orgán.“

¹¹ Definice spravedlivých a přiměřených podmínek – čl. 25.3 MGA a kapitola č. 4.1.1.1 této publikace

4.2 VÝSLEDKY

Výsledkem (Results) je jakýkoliv (hmotný nebo nehmotný) výsledek projektu - jako například data, znalosti, informace v jakékoliv podobě a bez ohledu na to, zda může být chráněn nebo ne -, vytvořený v průběhu projektu, včetně souvisejících práv k duševnímu vlastnictví. Výsledkem projektu tak může být například prototyp, know-how, patent, zvláštní právo pořizovatele databáze aj.

Vodítkem, co má být projektovým výsledkem, je popis výstupů projektu v Annexu I. GA.

*V projektech H2020 se lze někdy setkat s termínem **vedlejší výstupy (sideground)**. Přestože RfP ani MGA s tímto termínem nepracují, v konsorciální smlouvě lze definovat vedlejší výstupy, a to nejčastěji jako výstupy vytvořené paralelně s projektem, v průběhu projektu, které ale s projektem nesouvisí. S cílem vyhnout se možným nejasnostem by projektoví partneři měli stanovit, jakým způsobem bude s vedlejšími výstupy nakládáno; jde primárně o poskytování přístupových práv, která na rozdíl od výsledků nemusí být poskytována tak, jak to požaduje MGA (viz kapitola č. 4.2.3).*

4.2.1 Vlastnictví a spoluvlastnictví výsledků

Výsledky vytvořené v projektu jsou ve vlastnictví toho partnera, který je vytvořil. Tam, kde jsou výsledky vytvořené společně dvěma a více partnery a zároveň není možné stanovit příspěvek každého z partnerů na vytvoření výsledků nebo není možné rozdělit výsledky za účelem žádosti/získání/prodloužení IP ochrany (např. patentové), bude se jednat o společné vlastnictví výsledků.

Spoluvlastníci výsledků jsou povinni písemně se domluvit na rozdělení a podmínkách výkonu vlastnických práv k výsledkům. Neučiní-li tak, použije se subsidiární režim z MGA, který zajišťuje to, že společně vlastněné výsledky mohou být využívány některým ze spoluvlastníků, byť spoluvlastníci nedospějí k dohodě.

Spoluvlastníci se mohou písemně domluvit na jiném než spoluvlastnickém režimu, ale až poté, co byly výsledky vytvořeny.

4.2.1.1 Vlastnictví výsledků

Vlastnictví stávajících znalostí není účastí v projektu nijak dotčeno – projektový partner, který vlastní určité stávající znalosti před zahájením projektu, bude tyto vlastnit i po jeho skončení (pokud se sám nerozhodne převést vlastnictví svých stávajících znalostí na jiný subjekt), proto dále bude pozornost věnována pouze výsledkům.

Výsledky jsou **vlastnictvím toho projektového partnera, který provedl práci**, z níž výsledky vzešly.

Práva k výsledkům, včetně práva vlastnického, někdy mohou k výsledkům uplatňovat **třetí strany**. Pro účely této kapitoly těmito třetími stranami rozumíme například zaměstnance daného partnera,

jeho studenty, subdodavatele, třetí strany s právní vazbou na partnera aj. Stane-li se vlastníkem výsledku zaměstnanec¹², musí partner/zaměstnavatel zajistit, že má k danému výsledku taková práva, která mu umožňují splnit jeho povinnosti podle MGA a CA, tj. daný partner by měl mít alespoň práva z licence s právem poskytovat podlicence k výsledku dalším projektovým partnerům (viz kapitola č. 4.2.3). Další možností je převod vlastnictví k výsledku ze třetí strany na partnera. Není-li pro partnera možné získat příslušná práva k výsledku s cílem řádně plnit své povinnosti podle MGA, partner má ustoupit od spolupráce na vytváření výsledku s danou třetí stranou.

4.2.1.2 Spoluvlastnictví výsledků

Spoluvlastnictví výsledků vzniká tam, kde

1. Partneři společně vytvořili výsledky a není-li možné stanovit jejich podíl na vytvoření výsledků nebo oddělit je za účelem IP ochrany (např. získání patentu); jde o tzv. **automatické spoluvlastnictví**.

Spoluvlastníci musí v tomto případě uzavřít **smlouvu o spoluvlastnictví výsledků (Joint Ownership Agreement - JOA)** v písemné formě. Spoluvlastníci zde mohou upravit například podmínky pro poskytování licencí k výsledkům, sdílení nákladů souvisejících se zajištěním ochrany pro společně vlastněné výsledky, dělení výnosů z využití společných výsledků, způsob společného využití a šíření výsledků, způsob řešení sporů aj.

2. Partneři se na **společném vlastnictví výsledků domluví**.

Pro usnadnění sjednávání smlouvy o společném vlastnictví výsledků je vhodné formulovat základní principy možného spoluvlastnictví již v CA. V praxi je spoluvlastnictví velmi častou součástí konsorciálních smluv, výjimkou není ani CA DESCA, která upravuje několik variant spoluvlastnictví jako modifikací režimu spoluvlastnictví z MGA ve svém čl. 9.1.

Není-li sjednáno jinak v JOA, je **podle MGA**¹³ každý ze spoluvlastníků oprávněn udílet třetím stranám nevýhradní licence ke společně vlastněným výsledkům bez práva poskytovat podlicence, a to bez souhlasu spoluvlastníků. Navíc ale platí, že ostatní spoluvlastníci musí být o tom uvědoměni alespoň 45 dní předem. Zároveň ale spoluvlastníci nemají proti tomuto záměru možnost namítat a jakkoliv mu zabránit. Spoluvlastníci jsou oprávněni požadovat spravedlivou a přiměřenou náhradu, která má být poskytnuta zejména v případech, kdy jsou licencované společně vlastněné výsledky úspěšně využívány a spoluvlastník, který poskytl licenci, z nich má příjem. Pro určení toho, co je spravedlivá a přiměřená náhrada, by měl spoluvlastník, který poskytl licenci ke společně vlastněným výsledkům, předložit dalším spoluvlastníkům všechny potřebné informace (např. licenční smlouvu, atd.) a ti tak mohou následně zhodnotit přiměřenost a spravedlivost poskytnuté náhrady.

¹² Například v důsledku ujednání, které v českém právním řádu umožňuje §58 zákona č. 121/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů (Autorský zákon)

¹³ Čl. 26.2 MGA

Spoluvlastníci se rovněž mohou **domluvit na jiném režimu** spočívajícím např. v tom, že nebudou mít zájem pokračovat ve společném vlastnictví, a mohou například převést vlastnictví výsledků na jednoho z partnerů s tím, že ostatním budou poskytnuty bezplatné licence k užití převedených původně společně vlastněných výsledků. Nově je ale takhle konkrétní dohoda možná až po vytvoření výsledků, čímž je zajištěno, že například o převodu společně vlastněných výsledků na jednoho z partnerů dojde až poté, co bude zřejmé, o jaké přesně výsledky jde, zda jde o výsledky hodnotné aj.

Jak plyne z výše uvedeného, ideálním případem je smluvní ujednání spoluvlastníků ohledně práv ke společně vlastněným výsledkům. Režim spoluvlastnictví upravený v MGA má mít podpůrný charakter aplikovatelný pouze do doby, než dojde k uzavření JOA. Tím není vyloučeno, aby JOA režim spoluvlastnictví z MGA převzala a doplnila. MGA upravuje způsob poskytování licencí, a je tak alespoň minimální zárukou toho, že výsledky budou využívány i v případě, kdy se spoluvlastníci sami na podmínkách nakládání nedomluví. Na druhé straně MGA upravuje pouze poskytování licencí a jinými důležitými otázkami související s institutem spoluvlastnictví se nezabývá. Stranou tak zůstává například problematika velikosti podílů, rozhodovací proces ohledně nakládání se společně vlastněnými výsledky atd.

4.2.2 Převod a poskytování licencí v k výsledkům

Převod vlastnictví výsledků je možný. Je ale potřeba respektovat povinnosti týkající se výsledků, tj. na nabyvatele musí být spolu s výsledky převedeny například i povinnosti chránit, využívat a šířit výsledky. Partner převádějící své výsledky o tom musí uvědomit další partnery ve stanovené lhůtě a tito mohou proti tomuto převodu namítat. Partneři se mohou rovněž domluvit na neoznamování plánovaného převodu výsledků na specificky určené třetí strany.

K výsledkům lze poskytnout výhradní licenci, vzdají-li se zbylí projektoví partneři svých přístupových práv k daným výsledkům.

Zamýšlený převod výsledků a poskytnutí výhradní licence se oznamuje EK (EA) jen ve výjimečných případech. Právo EK (EA) namítat proti plánovanému převodu nebo poskytnutí výhradní licence k výsledkům je rovněž omezeno.

4.2.2.1 Převod výsledků

S problematikou vlastnictví výsledků, o které bylo pojednáno výše (viz kapitola č. 4.2.1.1), souvisí i problematika převodu vlastnictví k výsledkům. To, že partner projektu vytvoří výsledky, neznamená, že musí zůstat jejich vlastníkem. Často může být pro daného partnera výhodnější převést výsledky na jiný subjekt, který bude mít schopnosti a možnosti výsledky využívat lépe než partner, který je vytvořil; kromě jiného je povinností vlastníka výsledků tyto výsledky využívat nebo zajistit jejich využití jiným subjektem (viz kapitola č. 5.2).

Převod vlastnictví k výsledkům je možný za podmínky, že **partner projektu, který převádí vlastnictví ke svým výsledkům, převede na nabyvatele i své povinnosti z MGA související s těmito výsledky:**

- Povinnosti týkající se spoluvlastnictví výsledků (čl. 26.2 MGA);
- Právo EU/EA/Euratom převzít vlastnictví výsledků s cílem je ochránit (čl. 26.4 MGA);
- Ochrana výsledků a zviditelnění financování EU (čl. 27 MGA);
- Využití výsledků a zviditelnění financování EU (čl. 28 MGA);
- Šíření výsledků, otevřený přístup k vědeckým informacím a zviditelnění financování EU (čl. 29 MGA);
- Převod a licencování výsledků (čl. 30 MGA);
- Přístupová práva k výsledkům (čl. 31 MGA).

V souvislosti s převodem výsledků musí partner/vlastník respektovat možné oprávněné zájmy dalších partnerů, proto je tento povinen:

- **Uvědomit další partnery v projektu**, kteří mají/mohou mít přístupová práva k převáděným výsledkům, **o plánovaném převodu svého vlastnického práva** alespoň 45 (nebo méně, je-li to písemně sjednáno) dní předem
- Poskytnout jim dostatečné informace o nabyvateli, aby mohli ostatní partneři vykonávat svá přístupová práva vůči tomuto nabyvateli.

Po oznámení výše uvedeným způsobem může kterýkoli partner do 30 dnů od oznámení (nebo ve lhůtě kratší, je-li to písemně sjednáno) **vznést námitky** proti jakémukoli plánovanému převodu vlastnictví s odůvodněním, že by tím byla nepříznivě dotčena jeho přístupová práva. Pokud partner prokáže možnost nepříznivého ovlivnění svých přístupových práv k převáděným výsledkům, nesmí být tento převod vlastnictví realizován do doby, než bude dosažena dohoda mezi namítajícím partnerem a partnerem zamýšlejícím převést vlastnictví ke svým výsledkům. Posuzování námitek bude věcí konsorcia samotného, případný spor bude řešen způsobem sjednaným v CA.

 Kratší lhůty pro oznámení zamýšleného převodu a pro vznášení námitek lze sjednat v (písemné) konsorciální smlouvě. V praxi ale lhůty z MGA často zůstávají zachovány. CA DESCA pouze ve svém čl. 8.2.1 odkazuje na lhůty v MGA a nijak je dál nerozvádí.

S ohledem na výše zmíněnou povinnost notifikovat každý záměr převést vlastnictví k výsledkům existuje pro partnery zjednodušení v podobě identifikace tzv. **specificky určených třetích stran**. Partneři se tak mohou předem písemně vzdát svého práva namítat proti zamýšlenému převodu výsledků specificky určené třetí straně, tj. subjektu, který je detailně identifikován vlastníkem výsledků/převádějícím. Vlastník výsledku rovněž nemusí v takovém případě zamýšlený převod výsledků na danou identifikovanou třetí stranu partnerům oznamovat. Předtím, než ostatní partneři vyjádří souhlas s touto možností, měli by se pečlivě seznámit s danou specificky určenou třetí stranou.

 Využití institutu specificky určených třetích stran v praxi záleží na povaze projektových partnerů. Například ti partneři, kteří běžně převádí jakékoliv výsledky výzkumu (tj. i výsledky mimo projekty H2020) na svou mateřskou společnost/spin-off/jiný subjekt, mají větší tendenci tento institut využít. K tomuto účelu slouží v naprosté většině případů konsorciální smlouva, v níž je často obsažena příloha nadepsaná „List of specifically indentified third parties“, kde mají být dané třetí strany detailně identifikovány. CA DESCA k tomuto účelu nabízí svou přílohu č. 3 „Attachment 3: List of Third Parties for simplified transfer according to Section 8.2.2.“.

Z obecné povinnosti oznámit partnerům předem záměr převést své výsledky a poskytnout jim informace o novém nabyvateli existuje výjimka v podobě závazků týkajících se zachování důvěrnosti v souvislosti se **spojením podniků nebo akvizicí významné části jeho aktiv**. Ve výše uvedeném případě postačí notifikace partnerům **ex-post**.

4.2.2.2 Poskytování licencí (výhradních, nevýhradních) k výsledkům

Každý z partnerů může udělit licenci ke svým výsledkům, **nebudou-li tímto ohrožena přístupová práva pro partnery**.

- Poskytování **nevýhradních licencí** k výsledkům, kdy právo užívat výsledky má nadále i poskytovatel (vlastník výsledků v projektu H2020) a zároveň má také právo poskytovat výsledky i jiným subjektům (například partnerům v projektu H2020), obecně nepředstavuje problém, jelikož poskytnutím nevýhradní licence k ohrožení přístupových práv partnerů nedochází.
- Aby bylo konkrétnímu partnerovi umožněno poskytnout **výhradní licenci** ke svým výsledkům, musí se zbylí partneři **písemně vzdát svého práva požadovat přístup k předmětným výsledkům**, což by se ale mělo realizovat jen případ od případu a po pečlivém zvážení toho, zda skutečně výsledky, k nimž chce daný partner poskytnout výhradní licenci, nebudou v budoucnu potřebné pro realizaci projektu nebo pro využití výsledků partnerů.

 CA DESCA ve svém čl. 8.4 upravuje proces vzdání se přístupových práv s cílem umožnit exkluzivní licencování výsledků. Podle daného článku by partneři měli na žádost partnera/vlastníka o vzdání se přístupových práv reagovat ve lhůtě 45 dnů od žádosti; nedojde-li v této lhůtě k žádné reakci ze strany partnera, od něhož je písemně vzdání se požadováno, má se za to, že chybějící reakce na žádost představuje písemný souhlas se vzdáním se přístupových práv.

4.2.2.3 Právo EK/EA namítat proti zamýšlenému převodu/výhradní licenci

EK/EA může namítat proti zamýšlenému převodu/poskytnutí výhradní licence k výsledkům na **třetí stranu usazenou v zemi, která není členským státem EU a není ani přidružená k H2020**

(„třetí země“). Tyto námitky je ale možné vznést pouze v případě, že se EK/EA/Euratom domnívá, že převod:

- není v souladu se zájmem rozvíjet konkurenceschopnost EU (např. tam, kde by převod/udělení výhradní licence k určitým výsledkům subjektu usazeném ve třetí zemi mohlo zabránit evropským výzkumníkům dále zkoumat tyto licencované/převedené výsledky, případně by vedlo k tomu, že dané výsledky by vůbec nebyly komerčně přístupné za spravedlivých a přiměřených podmínek) nebo
- se neslučuje s etickými zásadami (například v případě, kde by výsledky byly užívány způsobem, který by byl v rozporu se základními etickými principy uznávanými na evropské a mezinárodní úrovni) nebo
- je v rozporu s bezpečnostními aspekty.

Pro EU granty platí, že EK/EA má možnost namítat až do 4 let.¹⁴ Partner, který zamýšlí převést výsledky/poskytnout výhradní licenci ke svým výsledkům nabyvateli usazeném ve třetí zemi, musí:

- informovat EK/EA o výsledcích, o které se jedná;
- detailně identifikovat nového nabyvatele a plánovaný způsob využití daných výsledků novým nabyvatelem;
- zhodnotit, jaký může mít převod/výhradní licence dopad na konkurenceschopnost EU, soulad s etickými principy a bezpečnostními aspekty.

Po možném vyžádání si dalších informací ze strany EK/EA se EK/EA rozhodne, zda ne/vznese námitky proti plánovanému převodu/výhradní licenci. Rozhodne-li se namítat, učiní tak ve lhůtě 60 dnů ode dne přijetí oznámení o plánovaném převodu/výhradní licenci/dodatečných informací. K zamýšlenému převodu/výhradní licenci nesmí dojít, nevyjádří-li se EK/EA ve lhůtě výše uvedené nebo EK/EA vznesl námitky nebo nebudou-li splněny požadavky EK/EA představené v rámci námitek.

Výše uvedené právo namítat má EK/EA/Euratom pouze v případě, že je **článek 30.3 MGA vložen do konkrétní GA** v daném projektu; není-li tento článek součástí konkrétního projektu H2020, nemají partneři povinnosti oznamovat EK/EA/Euratom svůj záměr převést výsledky/poskytnout výhradní licenci k výsledkům nabyvateli, který je usazen ve třetí zemi. Přestože by byl tento článek vložen do GA, nemá předmětnou oznamovací povinnost ten partner v projektu H2020, který nezískává grantové financování v projektu; EK/EA/Euratom tudíž ani nemají možnost namítat proti zamýšlenému převodu/poskytnutí výhradní licence k výsledkům nabyvateli usazeném ve třetí zemi.

Má-li EK/EA právo namítat proti plánovanému převodu výsledků na subjekt usazený ve třetí zemi, a je-li tímto subjektem specificky určená třetí strana, pak platí, že plánovaný převod výsledků na

¹⁴ Počítáno od uplynutí lhůty stanovené v čl. 3 MGA

specificky určenou třetí stranu usazenou ve třetí zemi musí být oznamován EK/EA, přestože tento zamýšlený převod nemusí být oznamován projektovým partnerům z důvodu identifikace dané specificky určené třetí strany v CA projektu.

4.2.3 Přístupová práva k výsledkům

Přístupová práva jsou práva použít výsledky vytvořené partnerem, resp. příjemcem grantu v H2020, které může za podmínek stanovených v MGA požadovat: 1. jiný partner v projektovém konsorciu; 2. přidružený subjekt; 3. třetí strany (např. uživatelé výzkumné infrastruktury); 4/ EU instituce, orgány, úřady nebo agentury a členské země EU.

Není-li sjednáno jinak, přístupová práva k výsledkům neumožňují nabyvateli poskytovat podlicence k těmto výsledkům. O přístupová práva k výsledkům je potřebné požádat písemně.

Na rozdíl od přístupových práv ke stávajícím znalostem mohou za podmínek stanovených MGA žádat o přístup k projektovým výsledkům také **EU instituce, orgány, úřady nebo agentury a členské země EU**.

Stejně jako v případě přístupových práv ke stávajícím znalostem platí, že o přístup je potřebné žádat **písemně**. Jakékoliv **vzdání se přístupových práv** k výsledkům musí být rovněž provedeno písemně. Poskytnutí přístupu neumožňuje **podlicencovat** výsledky, není-li s vlastníkem (poskytovatelem přístupu) sjednáno jinak. **Ukončení účasti** partnera v projektu H2020 nemá vliv na povinnost poskytovat přístupová práva k výsledkům.¹⁵

4.2.3.1 Přístupová práva k výsledkům pro partnery v projektu

Potřebuje-li partner výsledky jiného partnera k implementaci projektu nebo k využití vlastních výsledků, musí mu tento jiný partner (nejčastěji vlastník) své výsledky poskytnout. Finanční a časové podmínky, za nichž se přístupová práva k výsledkům poskytují, stanoví MGA.¹⁶ Stejně jako v případě stávajících znalostí i zde platí, že v určitém rozsahu lze finanční a časové podmínky mezi partnery smluvně modifikovat, tj. v CA nebo v jiných smlouvách.

Přístupová práva k výsledkům mezi partnery se poskytují ze dvou důvodů:

- **Realizace projektu**, resp. realizace úkolů v projektu toho partnera, který o přístup k výsledkům jiného partnera žádá;
- **Využití svých vlastních výsledků** (tj. partner, který žádá o umožnění přístupu k výsledkům jiného partnera v projektu, tvrdí, že bez toho, aby mohl nakládat s těmito výsledky, nemůže využívat své vlastní výsledky).

¹⁵ Čl. 50.2.2 poslední věta MGA: „Povinnosti dotyčného příjemce (zejména články 20, 22, 23, oddíl 3 kapitoly 4, články 36, 37, 38 a 40) zůstávají po ukončení účasti v platnosti.“

¹⁶ Čl. 31.2, 31.3. MGA

 I zde platí, že v konsorciálních smlouvách nelze eliminovat výše zmíněné dva důvody pro poskytování přístupových práv k výsledkům. Na druhou stranu je ale možnost důvody pro poskytování přístupových práv k výsledkům rozšířit nebo stanovit, že přístupová práva k výsledkům budou poskytována bez ohledu na to, zda jsou/nejsou potřebná pro realizaci projektu nebo využití vlastních výsledků. V praxi ale k takovému rozšíření často nedochází; konsorciální smlouvy většinou pouze přebírají formulaci z MGA. Obdobně postupuje i CA DESCA, která ve svém čl. 9.3 a 9.4 počítá se dvěma výše zmíněnými důvody pro poskytnutí přístupových práv.

■ Udělení přístupových práv za účelem realizace projektu (čl. 31.2 MGA)

Partner může požadovat přístup k výsledkům jiného partnera z důvodu, že tento přístup potřebuje za účelem provádění svých prací na projektu v souladu s Annexem I. GA/DoA. Partner může o přístup požádat jiného partnera **kdykoliv až do skončení projektu**. Přístup je dokonce možné požadovat (za splnění dalších podmínek) i od partnera, jehož účast na projektu byla ukončena před skončením projektu a tento partner musí za splnění dalších podmínek přístup umožnit.¹⁷

Přístupová práva k výsledkům za účelem realizace projektu musí být poskytnuta **bezplatně**. Na rozdíl od přístupových práv ke stávajícím znalostem z důvodu realizace projektu tudíž nelze v žádném případě požadovat úplatu od partnerů za poskytnutí přístupu k výsledkům z důvodu implementace projektu.

 *Jakékoliv **ujednání v konsorciální smlouvě o úplatě** za poskytnutí přístupových práv k výsledkům z důvodu realizace projektu **by bylo v rozporu s MGA**.*¹⁸

■ Udělení přístupových práv za účelem využití vlastních výsledků (čl. 31.3 MGA)

Přístupová práva k výsledkům může partner žádat od jiného partnera za účelem využití svých vlastních výsledků, tedy výsledků vytvořených v projektu, a daný partner má povinnost přístup umožnit. Přístupová práva v tomto případě mají být poskytnuta **k výsledkům za spravedlivých a přiměřených podmínek**. Partneri mohou požadovat umožnění přístupu **po dobu do 1 roku od ukončení projektu**¹⁹ (tuto dobu lze sjednat i jako dobu kratší nebo delší). Tím není dotčena samotná doba, po kterou je přístup umožněn; to závisí na vůli konkrétních stran.

Spravedlivé a přiměřené podmínky jsou definovány jako vhodné podmínky, včetně možných **finančních podmínek či podmínek bezplatnosti**, které zohledňují zvláštní okolnosti žádosti

¹⁷ Čl. 50.2.2 poslední věta MGA: „Povinnosti dotyčného příjemce (zejména články 20, 22, 23, oddíl 3 kapitoly 4, články 36, 37, 38 a 40) zůstávají po ukončení účasti v platnosti.“

¹⁸ Čl. 41.3 poslední věta MGA: „Dohoda o konsorciu nesmí obsahovat ustanovení, jež by byla v rozporu s touto dohodou.“

¹⁹ Pro zjednodušení se zde uvádí formulace „od ukončení projektu“, MGA nicméně z důvodu přesnosti pracuje s lhůtou 1 roku od doby uvedené v čl. 3 MGA, který daty ohraničuje začátek a konec projektu.

o přístup, například skutečnou nebo potenciální hodnotu výsledků, k nimž je požadován přístup, nebo rozsah, trvání či další charakteristiky předpokládaného využití.

 *Přístupová práva k výsledkům z důvodu využití vlastních výsledků nejsou v naprosté většině případů v konsorciálních smlouvách poskytována bezplatně. CA DESCA v souladu s ustavením MGA ale **bezplatnost jako možnost nabízí** ve svém čl. 9.4.1 Option 2 (Access Rights to Results if Needed for Exploitation of a Party's own Results shall be granted on a royalty-free basis). Pokud jde o to, dokdy lze požádat o přístupová práva z důvodu využití vlastních výsledků, v tomto se konsorciální smlouvy v praxi liší a nelze jednoznačně říct, zda převládá lhůta z MGA (1 rok), nebo se sjednává lhůta kratší či delší. CA DESCA pracuje s lhůtou 12 měsíců a ve svém čl. 9.4.3 uvádí „A request for Access Rights may be made up to twelve months after the end of the Project or, in the case of Section 9.7.2.1.2, after the termination of the requesting Party's participation in the Project“.*

Shrnutí: Finanční a časové aspekty udělení přístupových práv k výsledkům pro partnery

	PP bezplatně/za úplatu	Dokdy požádat o PP
Pro realizaci projektu 31.2 MGA	Bezplatně	Až do skončení projektu
Pro využití vlastních výsledků 31.3 MGA	Spravedlivé a přiměřené podmínky včetně bezplatného poskytnutí přístupových práv	Není-li sjednáno jinak, do 1 roku od skončení projektu

4.2.3.2 Přístupová práva k výsledkům pro přidružené subjekty

Není-li sjednáno jinak v CA, přístup k výsledkům musí být poskytnut přidruženým subjektům²⁰ se sídlem v členském státě EU nebo zemi asociované k H2020. Přístupová práva musí být poskytnuta pouze z jednoho důvodu, a to z **důvodu** využití výsledků vytvořených partnerem, k němuž je přidružený subjekt přidružen.

Přidružený subjekt může o přístupová práva požádat až do 1 roku po skončení projektu, není-li sjednáno jinak. Přístup k výsledkům se poskytuje za spravedlivých a přiměřených podmínek.²¹

 V praxi se běžně stává, že CA přístupová práva přidružených subjektů úplně vyloučí. V tom případě výše uvedené neplatí a přidružený subjekt nemá právo požadovat přístupová práva k výsledkům některého z partnerů s argumentem, že tyto výsledky potřebuje pro využití výsledků vytvořených partnerem, k němuž je přidružen. CA DESCA se zabývá přidruženými subjekty v čl. 9.5. Kromě jiného se zde uvádí, že trvání přístupových práv je závislé na statusu přidruženého subjektu, jakmile daný subjekt již nebude přidružený k některému z partnerů v konsorciu, přístupová práva ztrácí.

²⁰ Definice přidruženého subjektu – viz pozn. pod čarou č. 10

²¹ Definice spravedlivých a přiměřených podmínek – čl. 25.3 MGA

Shrnutí: Finanční a časové aspekty udělení přístupových práv pro přidružené subjekty k výsledkům

Pozor, CA může přístupová práva pro přidružené subjekty vyloučit – v tom případě tabulka zde uvedená neplatí	PP bezplatně/za úplatu	Dokdy požádat o PP
Z důvodu využití projektových výsledků vytvořených partnerem, k němuž je přidružený subjekt přidružen 25.4 MGA	Spravedlivé a přiměřené podmínky	Až do 1 roku od skončení projektu, není-li sjednáno jinak

4.2.3.3 Přístupová práva k výsledkům pro EU instituce, orgány, úřady nebo agentury a EU členské státy

Je-li součástí konkrétní GA v projektu H2020 článek 31.5 MGA, mají EU instituce, orgány, úřady nebo agentury a EU členské státy právo na přístup k výsledkům vytvořeným partnerem/příjemcem grantu H2020. Výše uvedené subjekty mohou požadovat přístup k výsledkům pouze z jediného důvodu, kterým je **vytváření, implementace nebo monitorování EU politik a programů**. Přístupová práva se v tomto případě poskytují **bezplatně**. Navíc platí, že poskytnutá přístupová práva jsou omezena **pro nekomerční a nesoutěžní použití**.

Pro Euratom granty platí, že příjemci jsou povinni poskytnout **bezplatný přístup ke svým výsledkům Euratomu a jeho společným podnikům** (např. společný podniky *Fusion for Energy*) *pro potřeby* vývoje, provádění a sledování politik a programů Euratomu, případně v zájmu splnění povinností převzatých na základě mezinárodní spolupráce se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi. Tato přístupová práva jsou omezena na nekomerční a nesoutěžní použití. Na rozdíl od obecné úpravy přístupových práv (viz kapitola č. 4.2.3) tato přístupová práva zahrnují právo oprávnit třetí strany k využívání výsledků při zadávání veřejných zakázek a právo udělovat sublicence.

5. DALŠÍ POVINNOSTI SOUVISEJÍCÍ S VÝSLEDKY PROJEKTU

5.1 OCHRANA VÝSLEDKŮ

Výsledky projektu, u kterých lze předpokládat komerční či průmyslové využití, by měly být chráněny, pokud je ochrana možná, rozumná a odůvodněná.

Vzhledem k důležitosti IP se v průběhu mnoha minulých desetiletí vyvinuly nástroje jeho právní ochrany. Výsledky projektu podpořené z rozpočtu programu H2020, které představují IP partnerů, lze chránit prostřednictvím IPR. Pro účely ochrany slouží patenty, užité vzory, autorské právo, ochranná známka, průmyslový vzor aj. Partner projektu může postupovat jedním z následujících způsobů:

1. Poté, co partner projektu vytvoří výsledky, stávají se jeho vlastnictvím. V případě, že je možné očekávat komerční či průmyslovou využitelnost výsledků a jejich ochrana je možná, rozumná a odůvodněná, musí vlastník výsledků **zvážit zajištění jejich adekvátní ochrany**.

Z výše stanovených podmínek můžeme dovodit, že získání ochrany prostřednictvím některého z IPR není povinností partnera projektu. Jeho povinností je však projevit co nejlepší úsilí (**best effort**) k zajištění odůvodněné ochrany.

Partner projektu zvažující ochranu svých výsledků je zároveň povinen respektovat práva ostatních partnerů projektu²². Byť není povinen dle MGA konzultovat svůj záměr k ochraně výsledků s dalšími partnery projektu, měl by tak učinit. Ostatní partneři se mohou vyjádřit k potenciálnímu ohrožení svých zájmů. Pokud je podána přihláška k ochraně projektového výsledku (typicky patentová přihláška), je partner projektu povinen v ní uvést informace o financování prostřednictvím programu H2020²³.

Přesný postup pro případ uplatňování ochrany projektových výsledků je nevhodnější dohodnout předem v konsorciální smlouvě. Jeho nedodržení pak mohou ostatní partneři postihovat patřičnými, předem sjednanými sankcemi.

2. Vlastník projektových výsledků se může rozhodnout **nežádat o ochranu** svých projektových výsledků, pokud ho k tomu vedou oprávněné důvody. Např. to pro něj nemusí být finančně výhodné. Je nicméně možné projektové výsledky **převést** na jiného partnera nebo třetí stranu, kteří mohou jako noví vlastníci o příslušnou ochranu žádat. Při převodu výsledků musí být dodržena pravidla GA (viz kapitola č. 4.2.2).

²² Čl. 27.1 MGA

²³ 'The project leading to this application has received funding from the [European Union's Horizon 2020 research and innovation programme][Euratom research and training programme 2014-2018] under grant agreement No [number]'.

3. V případě, že není postupováno podle bodů 1. a 2. a vlastník výsledků se rozhodne nechráněné výsledky během projektu a ve čtyřech letech po jeho konci šířit (viz kapitola č. 5.3), je tuto skutečnost povinen **oznámit EK/EA**. EU může se souhlasem vlastníka výsledků převzít jejich vlastnictví a s tím související povinnosti, tudíž i povinnost zajistit jejich adekvátní ochranu. EU by mohla mít zájem o hodnotné výsledky, ze kterých by mohly plynout významné konkurenční výhody, které by byly chováním partnera zmařeny. EK o svém záměru vlastníka informuje ve lhůtě 45 dní od oznámení. Vlastník výsledků může odmítnout převzetí výsledků EU, jen když prokáže, že jeho legitimní zájmy by byly tímto krokem ohroženy. V praxi ovšem k přebírání vlastnictví EU nedochází.

EK/EA by měla být informována například i v případě, kdy už jsou výsledky chráněny (např. patentem), ale konkrétní partner už nemá zájem hradit udržovací poplatky za další prodloužení patentové ochrany.

Do doby zajištění adekvátní ochrany výsledků by nemělo dojít k jejich šíření (např. formou publikování), protože šíření projektových výsledků by ohrozilo **novost vynálezu**, která je jednou z podmínek pro udělení patentu. Výsledek, který byl veřejně šířen by proto nemohl být chráněn. Vlastník výsledků musí zvážit své zájmy a využitelné výsledky šířit až po žádosti o příslušnou ochranu (např. podání patentové přihlášky).

5.1.1 Zajištění adekvátní ochrany

Před samotným zajištěním ochrany by si měl vlastník výsledků zajistit **mlčenlivost** ostatních partnerů, aby nedocházelo k únikům informací o výsledcích. Následně je nutné identifikovat povahu výsledků a poté se zabývat vhodnými prostředky jejich ochrany.

1. Mlčenlivost je možné zajistit prostřednictvím smlouvy o zachování mlčenlivosti (**non-disclosure agreement** nebo také confidentiality agreement).

Ustanovení o zachování mlčenlivosti bývají také pravidelnou součástí konsorciální smlouvy. Modelová CA DESCA obsahuje ustanovení o mlčenlivosti partnerů a podmínky pro sdělování informací třetím stranám ve své části 10.

2. Následně by měl vlastník **výsledků identifikovat jejich povahu** – například zda jde o vynález nebo technické řešení nedosahující úrovně vynálezu, estetický výtvar, literární dílo atd. Pro snadnější orientaci v typech výsledků a způsobech ochrany může posloužit následující tabulka.

	Způsob vzniku ochrany	Předmět	IPR
IP (Duševní vlastnictví v širším smyslu)	Formální (ochrana vzniká na základě formálního postupu)	Technická řešení	Patent
			Užitný vzor
			Topografie polovodičových výrobků
		Označení	Ochranné známky
	Označení původu a zeměpisné označení		
	Neformální (ochrana vzniká bez formálního postupu)	Estetická řešení	Průmyslové vzory
		Dílo (umělecké, vědecké, literární, audiovizuální atd.)	Autorské právo a práva související s právem autorským
Skutečnosti technické, obchodní nebo výrobní povahy		Obchodní tajemství	

3. Rozhodnutí vlastníka výsledků o nevhodnějším, resp. nejefektivnějším způsobu ochrany včetně teritoriálního rozsahu ochrany by mělo být posledním krokem v rámci zajištění adekvátní ochrany pro výsledky projektu.

V této fázi by si měl partner projektu (ideálně s pomocí odborníků v dané oblasti – právníka, patentového zástupce) položit otázku, jaký je hospodářský potenciál jeho výsledků, jak je možné je využít a na trhu které země, zda lze předpokládat možnost licencování výsledků v případě zájmu, jaké jsou jeho finanční možnosti k zajištění ochrany atd.

Následující tabulka obsahuje specifika jednotlivých institutů IPR:

IPR	Patent	Užitný vzor	Ochranná známka	Průmyslový vzor	Autorské právo a práva související	Obchodní tajemství
Podmínky udělení ochrany	Vynález Novost Výsledek vynálezecké činnosti Průmyslová využitelnost	Technické řešení Novost Přesahuje rámec pouhé odborné dovednosti Průmyslová využitelnost	Označení mající rozlišovací schopnost, které lze graficky vyjádřit (2D a 3D obrázky, slovní ochranné známky, kresby, loga, barvy, zvuky, ...)	Vzhled výrobku spočívající zejména ve znacích linií, tvaru, struktury, obrysu, barev nebo materiálů nebo jeho zdobení (design)	Autorské dílo Databáze	Skutečnosti technické, obchodní nebo výrobní povahy
Trvání ochrany	Max. 20 let	Obvykle 10 let	10 let, ochrana obnovitelná	5 let, ochrana obnovitelná až po dobu max. 25 let	Po dobu života autora + 70 let po smrti	Až do doby odtajnění
Nástroje pro získání ochrany	Národní přihláška Evropská patentová přihláška Mezinárodní (PCT) přihláška	Národní užité vzory (ne ve všech zemích EU) Mezinárodní (PCT) přihláška	Národní ochranná známka Komunitární Mezinárodní registrace ochranné známky	Národní průmyslové vzory Mezinárodní deposit průmyslových vzorů Komunitární průmyslový vzor	Žádná registrace (velká většina zemí) Ochrana vzniká vyjádřením v objektivně vnímatelné podobě	Žádná registrace
Orgány ochrany	Národní úřady EPO WIPO	Národní úřady	Národní úřady OHIM WIPO	Národní úřady OHIM WIPO		

Některé instituty IPR umožňují výběr z několika možností podle zvažovaného teritoriálního rozsahu ochrany. Podle něj se mohou lišit orgány, u kterých o ochranu žádá, i cena, kterou vlastník za ochranu zaplatí.

Patent

Národní patent	<ul style="list-style-type: none"> • Platnost na území konkrétního státu na základě jedné přihlášky národního patentu • Proces získání národního patentu – asi 2-3 roky • Udržovací poplatky národního patentu (20 let) – přibližně 12 000 € (v ČR – 169 000 Kč)
Evropský patent	<ul style="list-style-type: none"> • Jedna přihláška, ale v každém evropském státě probíhá zvláštní patentové řízení a je udělen příslušný počet patentů • Procedura získání evropského patentu – asi 3-5 let • V případě žádosti o udělení patentu v 3-5 evropských zemích je finančně výhodnější podat přihlášku evropského patentu než samostatně přihlášky národních patentů v jednotlivých státech • Udržovací poplatky pro 6 zemí (10 let) – přibližně 32 000–38 000 €
PCT přihláška	<ul style="list-style-type: none"> • Více než 135 zemí je smluvními stranami PCT (Patent Cooperation Treaty) • Jedna přihláška, ale v každém státě, který je smluvní stranou, probíhá zvláštní patentové řízení a je udělen příslušný počet patentů
Patent EU	<ul style="list-style-type: none"> • Dlouho připravovaný, ale prozatím nefungující institut • Na základě jedné přihlášky bude probíhat jedno patentové řízení a udělen patent pro celou EU

Ochranná známka

Národní	<ul style="list-style-type: none"> • Jedna přihláška – platnost ochranné známky na území konkrétního státu • Proces získání národní ochranné známky – asi 6 měsíců • Poplatky – přihláška asi 5000 Kč do 3 tříd (skupina výrobků či služeb, pro které bude známka používána*), elektronická přihláška levnější
Komunitární	<ul style="list-style-type: none"> • Jedna přihláška, jedno řízení – platnost na celém území EU • Zajišťuje Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu (OHIM) v Alicante • Proces získání komunitární ochranné známky – asi 12 – 18 měsíců • Poplatky – online přihláška 900 € (do tří tříd)

* Více k třídění ochranných známek viz: <https://www.upv.cz/cs/publikace/tridniky/tridniky-ochranne-znamky.html>

Průmyslový vzor

Národní	Jedna přihláška – platnost průmyslového vzoru na území konkrétního státu Proces získání národního průmyslového vzoru – asi 6-10 měsíců Poplatky – přihláška 1000 Kč
Komunitární	Jedna přihláška, jedno řízení – platnost na celém území EU Zapsání zajišťuje Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu (OHIM) v Alicante (Španělsko) Proces získání komunitárního průmyslového vzoru – asi 8 týdnů Poplatky – 350 € (přihláška 1 průmyslového vzoru včetně publikování)

5.2 VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ

Každý partner v projektu je povinen do čtyř let od konce projektu učinit opatření vedoucí k využití jeho projektových výsledků.

Další povinností, ke které se partneři projektu zavazují podpisem grantové dohody, je zajistit využití svých projektových výsledků. Potenciálnímu využití výsledků je nutné se věnovat již ve fázi přípravy projektového návrhu, kde je jedním z aspektů v rámci kritéria dopad (**impact**) spolu s šířením výsledků. V části impact projektového návrhu se proto vypracovává plán využití a šíření výsledků.

Využití výsledků může být **přímé** nebo **nepřímé**. **Přímé využívání výsledků** znamená využívání přímo partnerem/partnery, kteří je vytvořili. **Nepřímé využívání výsledků** znamená, že umožní využití výsledků třetím stranám prostřednictvím převodu vlastnického práva či udělením licence. V případě, že partner, který vytvoří výsledky, **převede** tyto na třetí stranu, musí rovněž smluvně zajistit, že nabyvatel dodrží všechny povinnosti, které grantová dohoda s výsledky spojuje. Musí zajistit využití výsledků.

MGA počítá se třemi způsoby, jak budou výsledky využity. Ten nevhodnější se bude lišit především podle typu instituce, která je do projektu zapojena, a podle druhu výsledku. Výsledky mohou být využity v dalším výzkumu, komercializovány či využity v průmyslu, využity k vytvoření nějaké služby nebo jejich využití může partner projektu spatřovat ve standardizačních aktivitách.

Konsorcium si může zvolit metodu využívání výsledků, která je nevhodnější s ohledem na povahu výsledků.

 Obecně je každý partner v projektu odpovědný za využití svých vlastních výsledků. Partneři se nicméně mohou uvnitř konsorcia dohodnout na společném postupu při využívání výsledků, například v konsorciální smlouvě. Konsorciální smlouva může rovněž stanovit, že každý partner bude využívat své vlastní výsledky samostatně.

K využití projektových výsledků se váže několik dalších aspektů:

- **Využití výsledků ve vztahu k povinnosti zajistit jejich ochranu**

Výsledky, které mohou být využity v průmyslu nebo komerčně, musí být adekvátně chráněny. Např. v případě vynálezu by jeho využití před podáním patentové přihlášky zabránilo udělení patentu. Proto je nutné nejdříve se zabývat adekvátní ochranou výsledků, posléze jejich využitím.

- **Využití spoluvlastněných výsledků**

V případě, že jsou výsledky společně vlastněny několika partnery, jsou dle ustanovení MGA spoluvlastníci povinni uzavřít JOA při nakládání s takovými výsledky. Pokud nedojde ke speciální úpravě, platí pro ně základní režim, kdy mohou udělovat nevýhradní licence třetím stranám, pokud na to upozorní spoluvlastníky 45 dní předem a dohodnou si spravedlivou a přiměřenou kompenzaci. (Viz kapitola č. 4.2.2.2 této publikace). Prostřednictvím smluvních ustanovení si mohou upravit např. výše podílů každého partnera, rozdělení nákladů souvisejících se zajištěním ochrany, příjmy z využití výsledků nebo možnost každého z partnerů nakládat se spoluvlastněným výsledkem.

Ustanovení týkající se spoluvlastněných výsledků mohou být začleněna rovněž v CA jako základ pro budoucí vyjednávání JOA, vzniknou-li společné výsledky. Modelová CA DE-SCA nabízí konsorcium v čl. 8.1 na výběr ze dvou alternativních režimů nakládání se spoluvlastněnými výsledky. MGA požaduje, aby pro konkrétní případ spoluvlastnictví výsledků byla vždy sjednávána JOA.

- **Využití výsledků ve vztahu k přístupovým právům**

Každý partner má přístupová práva (licenci) ke stávajícím znalostem nebo výsledkům jiného partnera projektu, pokud je to nutné pro implementaci jeho úkolů v rámci projektu nebo pro využití vlastních projektových výsledků. Jakýkoliv způsob využití výsledků nesmí zasáhnout do přístupových práv ostatních partnerů. Ta musejí zůstat zachována, nedojde-li ke vzdání se přístupových práv.

5.3 ŠÍŘENÍ VÝSLEDKŮ, KOMUNIKACE

Každý partner projektu musí zajistit, aby výsledky byly šířeny. Společný postup partnerů v rámci šíření výsledků je možný a často žádoucí. Jakékoliv šíření ale musí být oddáleno, pokud je nutné zajistit ochranu výsledků. Pokud jsou oprávněné zájmy ostatních projektových partnerů šířením výsledků narušeny, mohou proti němu vznést patřičné námitky.

Partneři projektu mají povinnost šířit projektové výsledky **mezi odbornou veřejnost**. Cílem je zviditelnit projekt a propagovat jeho výsledky co možná nejdříve po jejich vzniku. Dalším významným cílem zpřístupnění výsledků je zabránit duplicitním výzkumným a vývojovým aktivitám a dosažení

toho, že z vytvořených výsledků bude mít prospěch celá vědecká komunita. Účinné a rychlé šíření výsledků může partnerům pomoci v následném tržním využití výsledků projektu a navázání další spolupráce na trhu.

Šíření může být charakterizováno jako **veřejné sdělování výsledků** různými prostředky. Například formou vědeckých publikací, tiskových zpráv, konferencí, výstav, workshopů, webových stránek aj.). Šířením výsledků pak není například zveřejnění patentové přihlášky.

Komunikací se rozumí sdělování výsledků **široké veřejnosti**. Tyto aktivity mají sloužit k popularizaci projektu, ale i celkově vědy a výzkumných aktivit EU a měly by vyvolat i jistou zpětnou vazbu veřejnosti. Ke komunikaci mohou sloužit nejrůznější prostředky, jako jsou webové stránky, lokální média či populárně naučné akce a publikace. Pro účely projektového návrhu by měl partner projektu vytvořit nástin svých komunikačních aktivit. V průběhu projektu by pak měla být svěřena odborníkům, kteří vytvoří zvláštní strategii. Nicméně i EK může pro své komunikační účely používat některé informace související s projektem.²⁴

I v případě šíření projektových výsledků platí, že každý partner je odpovědný za šíření svých výsledků. Konsorcium se ale samozřejmě může domluvit na společném postupu. V případě, že vlastník výsledků převede tyto na třetí stranu, musí být nabyvatel rovněž smluvně zavázán k šíření výsledků.

Partner, který se rozhodne šířit své výsledky, **musí o tom informovat** ostatní partnery (standardně ve lhůtě 45 kalendářních dnů předem) spolu s dostatkem informací o zamýšleném šíření a dát jim možnost **vyjádřit své námítky** (standardně ve lhůtě 30 dnů od informace). Partneři příjemce, který se rozhodl šířit své výsledky, mohou namítat, že by toto šíření ohrozilo jejich legitimní zájmy (např. týkající se ochrany nebo využití šířených výsledků). V takovém případě musí dojít k oddálení šíření a vypořádání námitek.

V konsorciální smlouvě si mohou partneři dohodnout podrobnosti týkající se vzájemných vztahů při šíření výsledků. Modelová CA DESCA ve svém čl. 8.3.1 obsahuje např. specifikaci situací, kdy je nutné námítky partnerů považovat za oprávněné. Nebo specifikaci doby, o kterou bude v takovém případě oddáleno šíření výsledků. Je možné ustanovit v konsorciu i speciální orgán (dissemination council), kterému budou všechny záměry o šíření výsledků předkládány a bude se zabývat jejich kvalitou a možnými zásahy do práv ostatních partnerů.

Je jen na rozhodnutí partnerů projektu, zda bude každý šířit informace o výsledcích zvlášť nebo zvolí jednotný postup. Často se doporučuje právě druhá varianta, jelikož je efektivnější, aby celé konsorcium organizovalo konferenci, vytvořilo webovou stránku atd. Bez ohledu na to, kdo a jakým způsobem bude šířit výsledky projektů, veškeré materiály (weby, publikace atd.) musí obsahovat poznámku, že dané výsledky projektu byly pořízeny s podporou finančního příspěvku EU.²⁵

24 Čl. 38.2.1 MGA

25 Čl. 29.4 MGA

Pro účely vytváření projektového návrhu je vhodné připomenout pečlivé zpracování plánu na využití a šíření výsledků a naznačit zpracování komunikační strategie v oblasti komunikačních aktivit projektu. Vhodným prvkem implementační části je vytvoření speciálního pracovního balíčku pro šíření a využití výsledků.

- **Šíření výsledků ve vztahu k zajištění ochrany**

Výsledky, které jsou způsobilé ke komerčnímu nebo průmyslovému využití, musí být adekvátně a efektivně chráněny (viz kapitola č. 5.1). Tam, kde šíření neohroží ochranu a využití výsledků, má být realizováno **tak rychle, jak je to možné**.

V případě vynálezu, kdy má projektový partner následně zájem na podání patentové přihlášky, měl by vždy mít na paměti, že patent je možné udělit pouze na vynález, který je nový, tj. který nebyl zpřístupněn jakýmkoliv způsobem veřejnosti před datem podání patentové přihlášky. Proto není možné šířit informace o vynálezu okamžitě. Ustanovení MGA „tak rychle, jak je to možné“ je v tomto případě nutné vykládat tak, že k šíření výsledků dojde až po podání patentové přihlášky.

Konsorciální smlouva může upravovat časové období po konci projektu, kdy je ještě možné šířit projektové výsledky.

- **Šíření výsledků ve vztahu k jejich využití**

Povinnost využívat výsledky (viz kapitola č. 5.2) se může rovněž dostat do konfliktu s povinností k jejich šíření. Když partneři projektu chtějí uchovat výsledky v tajnosti za účelem zajištění ochrany, následného provádění dalšího výzkumu nebo z důvodu marketingu, šíření by ohrozilo různé formy využití výsledků. Pak by muselo být oddáleno.

5.3.1 Open Access

Hnutí za otevřené vědecké publikování a v poslední době i otevřená vědecká data Open Access (OA) si získávalo stále větší popularitu. Názor, že vědecké publikace vzniklé na základě výzkumu hrazeného z veřejných prostředků mají být volně dostupné široké veřejnosti, začala zastávat i EK. V rámcovém programu H2020 došlo po pilotních projektech 7. RP **k široké implementaci povinností týkajících se OA**. Grantová dohoda zakotvuje povinný OA k vědeckým publikacím a v určitých případech se OA týká i výzkumných dat. Vzhledem k tomu, že je OA v programu H2020 opředen řadou mýtů a nesrovnalostí, je vhodné uvést povinnosti partnera projektu na pravou míru.

5.3.1.1 OA k vědeckým publikacím

a) Co je třeba poskytovat v režimu OA?

Program H2020 zavádí všeobecnou povinnost uveřejňovat všechny **recenzované vědecké publikace** v režimu OA. Ustanovení se netýká ostatních publikací, jako jsou monografie, články z konferencí nebo tzv. šedá literatura. Míří na vědecké články, které vychází ve specializovaných časopisech

a prochází klasickým **recenzním řízením** (peer-review). Obavy z nutnosti poskytovat zdarma veškerou literaturu či dokumentaci, která během projektu vznikne, v režimu OA jsou tedy liché.

b) Jak splnit povinnosti poskytovat publikace v režimu OA?

Grantová dohoda stanovuje povinnost **uložit** jakýkoliv recenzovaný článek do online **repozitáře**. Repoziťář je specializované úložiště, které slouží k uchování článků včetně příslušných metadat a umožňuje jejich vyhledávání. Repoziťář si může příjemce grantu vybrat dle svých preferencí. Pokud nedisponuje vlastním repoziťářem, lze vhodný nalézt na příslušných internetových stránkách.²⁶ V repoziťáři musí být uložena verze po recenzním řízení (tzv. postprint) nebo konečná otištěná verze. Spolu s článkem by měla být (best effort) uložena i podkladová vědecká data, jejichž interpretaci se článek věnuje a musí být uložena příslušná metadata (autor, projekt, datum atd.)

Dalším krokem ke splnění povinností je **zpřístupnění** článku. Partner projektu si může vybrat mezi dvěma cestami k uskutečnění OA – **zlatou** a **zelenou**.

V případě zelené cesty **publikuje v klasickém vědeckém časopise**, k jehož článkům se dostanou jen platící uživatelé, ten mu však musí umožnit článek po 6 měsících, resp. po 12 měsících v případě humanitních a společenských věd volně zpřístupnit z výše zmíněného repoziťáře široké veřejnosti.²⁷ Musí si tedy dát pozor, aby nebyla smlouva uzavřená s vydavatelem v rozporu s grantovou dohodou. Především, aby partner, resp. autor disponoval nadále autorským právem ke svému dílu a mohl s ním v rámci smluvních podmínek disponovat. V opačném případě by byl nucen jednu z těchto smluv porušit, a vystavil by se tak příslušným sankcím.

V případě zlaté cesty publikuje partner projektu svůj článek přímo v tzv. **otevřeném časopise**. Tedy takovém, který články po recenzním řízení publikuje v režimu OA. V případě tohoto typu časopisů je ve většině případů nutné uhradit poplatek za proces recenzního řízení a další náklady spojené s publikací článku – tzv. article processing charge (APC). APC je v projektech H2020 uznatelným nákladem, je tak vhodné jej naplánovat do rozpočtu projektu. V případě zlaté cesty je partner projektu povinen spolu s publikací zpřístupnit článek i v repoziťáři, do kterého jej uložil.

c) Jaká oprávnění je třeba udělit?

Pravidla programu H2020 požadují, aby koncový uživatel měl možnost články číst, stahovat a tisknout. Pro větší komfort vědecké komunity je nicméně vhodné uvažovat o udělení dalších oprávnění, jako je možnost dílo dále zpracovávat (např. překládat nebo jinak upravovat). K udělení výše uvedených oprávnění neomezenému množství subjektů dobře slouží tzv. veřejné licence²⁸. Nejznámější a nejvhodnější (doporučované i EK) jsou licence organizace **Creative Commons**²⁹ (CC). Pomocí jejich

26 Např. stránky projektu OpenAIRE <https://www.openaire.eu/> nebo <http://roar.eprints.org/> nebo <http://www.openoar.org/>

27 K informacím o podmínkách vydavatelů dobře poslouží služba SHERPA/RoMEO: <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/index.php>

28 Více o veřejných licencích je možné nalézt v knize Veřejné licence v České republice: http://is.muni.cz/repo/1203341/Myska_et_al._-_Verejne_licence_2.0_-_online.pdf

29 Dostupné z <http://creativecommons.cz/>

internetových stránek je možné vygenerovat vhodnou licenci. Přes možnost udělovat jen některá oprávnění doporučujeme v duchu filosofie OA udělovat nejširší možná oprávnění prostřednictvím licence **CC-BY** (tzv. attribution). Pokud partner projektu publikuje prostřednictvím zlaté cesty, tak licence bývá součástí smlouvy uzavírané s vydavatelem. Nejčastěji se jedná právě o CC-BY. V případě zelené cesty si může projektový partner vhodnou licenci zvolit při zpřístupňování článku z repozitáře.

5.3.1.2 OA k výzkumným datům

Společně s povinností publikovat v režimu OA byl zaveden i **pilotní program otevřeného přístupu k výzkumným datům – Open Research Data Pilot**.

Do tohoto pilotního programu je zařazeno několik oblastí **H2020** identifikovaných v **pracovním programu**. Projektoví partneři, jejichž projekty nespádají do identifikovaných výzev se však mohou k účasti v pilotním programu přihlásit dobrovolně při podávání projektového návrhu. **Všech projektů se týká možnost tzv. opt-outu**, tedy možnost z pilotního programu vystoupit. Tuto skutečnost je třeba náležitě odůvodnit některou ze skutečností zabraňující partnerovi projektu v **šíření výzkumných dat**. Nejčastějšími důvody bývají ochrana IP, ochrana osobních údajů, možné zmaření cílů projektu, ale také skutečnost, že projekt žádná data negeneruje ani nesbírá. Pokud projekt z pilotního programu vystoupí, nemá to vliv na jeho hodnocení.

a) Co je třeba poskytovat v režimu OA?

V případě účasti v pilotním programu by měla být poskytována **veškerá výzkumná data**, která jsou v projektu vytvářena či sbírána. Jedná se jednak o podkladová data, na jejichž základě vznikají vědecké publikace, ale i všechna ostatní data, se kterými partneři projektu pracovali.

b) Jak splnit povinnost poskytovat data v režimu OA?

Data je nutné po jejich vzniku uložit do **datového repozitáře**. Na rozdíl od publikací budou velmi často výzkumná data tvořit mnohem větší datové objemy. Je proto třeba počítat s patřičnou infrastrukturou. Volba datového repozitáře je záležitostí partnera projektu.³⁰ Podkladová data by měla být dostupná ihned s vydáním publikace, ostatní data může projektový partner zpřístupnit po určité přiměřené době, kterou si stanoví.

Společně s daty by měl projektový partner zavést do repozitáře i příslušná **metadata**, aby bylo možné data přiřadit konkrétnímu projektu, oblasti nebo publikaci. Zároveň musí přidat **informace o nástrojích** (software), pomocí kterých data zpracovával a pokud je to možné, nástroje zpřístupnit spolu s daty.

V poslední řadě se s účastí v **pilotním programu pojí povinnost vypracovat tzv. data management plan (DMP)**. Jde o jakýsi „jízdni řád“ práce s daty během implementace projektu. Měl by obsahovat informace o jednotlivých datasetech a o tom, kde budou uloženy, komu budou

30 Je možné doporučit službu Re3data: <http://www.re3data.org/>

zpřístupněny apod. Nemusí jít o příliš složitý dokument, ale musí z něj být patrné veškeré potřebné informace o získaných datech. EK k jeho vytvoření neuvolnila potřebné nástroje, nicméně je možné využít služby třetích stran.³¹ DMP bude EK vyžadovat jako **deliverable**. První verzi je nutné odevzdat cca po 6 měsících trvání projektu. DMP se bude samozřejmě v průběhu prací na projektu měnit. Důležité je, že projektový partner **díky němu bude mít přesný přehled o svých datech**, místě jejich uložení či způsobu sdílení. Pokud některá data není možné nabídnout v režimu OA, odůvodní tuto skutečnost projektový partner právě v DMP.

c) Jaká oprávnění je třeba udělit?

Na rozdíl od publikací se v případě výzkumných dat přímo předpokládá, že jsou určena k dalšímu zpracování. Koncový uživatel by tedy měl mít možnost je vytěžovat, využívat, reprodukovat a **šířit**. Data obecně nepoživají ochrany autorským právem jako publikace. Nicméně jejich součástí mohou být fotografie, obrázky, audiovizuální díla ale také databáze, které mohou být autorským právem chráněny. Proto je doporučeno projektovým partnerům využít veřejné licence **CC-BY** nebo **CC0**, které zajistí koncovým uživatelům všechna výše uvedená oprávnění.

31 Vhodné je doporučit službu DMPonline: <https://dmponline.dcc.ac.uk/>

5.4 IP V JEDNOTLIVÝCH FÁZÍCH PROJEKTU - SHRNUÍ

Stadium návrhu projektu	Před zahájením projektu	V průběhu projektu		Před ukončením projektu	Po skončení projektu – komercializace	
		<i>Výzkum (základ., aplik.)</i>	<i>Management</i>		<i>Ochrana, využívání, šíření</i>	<i>Výsledky výzkumu</i>
<p>Otázky zachování důvěrnosti</p> <p>Stav techniky</p> <p>Rešerše</p>	<p>Stávající znalosti a výsledky</p> <p>Přístupová práva</p> <p>Konsorciální smlouva</p>	<p>Využití smluv o zachování mlčenlivosti</p> <p>Využití patentových informací</p>	<p>Management výsledků výzkumu</p> <p>Otázky vlastnictví</p> <p>Režim přístupových práv</p>	<p>Ochrana výsledků</p> <p>Publikování</p> <p>Využití</p> <p>Upozornění na příspěvek H2020</p>	<p>Vynález (technické řešení) chráněn patentem (užitným vzorem, průmyslovým vzorem)</p> <p>Možná potřeba dalšího technického zdokonalování</p> <p>Založení strategických aliancí pro potřeby úspěšného dokončení inovací</p>	<p>Přitáhnout investice</p> <p>Ochranné známky</p> <p>Průmyslové vzory</p>

6. STÁVAJÍCÍ ZNALOSTI A VÝSLEDKY VE ZVLÁŠTNÍCH TYPECH PROJEKTŮ

Výše popsaná obecná pravidla platí pro projekty typu RIA a IA. Většinou jsou platná i pro ostatní typy projektů. V následujících podkapitolách jsou zmíněny určité odlišnosti u některých zvláštních typů projektů.

6.1 PROJEKTY ERC

V ERC projektech rozlišujeme příjemce grantu (**hostitelská instituce**), který uzavírá grantovou dohodu, a **hlavního výzkumníka** (výzkumníky), který provádí výzkum. Vztah příjemce a hlavního výzkumníka by měl být v ideálním případě upraven tzv. Supplementary Agreement, která mj. upravuje finanční otázky a otázky poskytování přístupových práv k IP.

Specifikem ERC grantu pak je, že je vázán k osobě výzkumníka a grant je tedy přenositelný na jinou hostitelskou instituci. V takovém případě je nutné vytvořit i plán převodu výsledků.

Zvláštní ustanovení platí i pro poskytování přístupových práv. Příjemce je povinen hlavnímu výzkumníkovi poskytovat po dobu trvání projektu přístupová práva jak ke stávajícím znalostem, tak k výsledkům. V obou případech **bez poplatku**. Po skončení projektu však nemá zaručen přístup k výsledkům, které vytvořil.

Hlavní výzkumník		Implementace
	Stávající znalosti	Bez poplatku
	Výsledky	
Časové podmínky – po dobu trvání projektu		

6.2 PROJEKTY MARIE SKŁODOWSKA CURIE

Projekty MSCA mají za cíl umožnit výzkumníkům a dalšímu personálu rozvíjet jejich schopnosti ve všech stádiích jejich kariéry formou podpory mobility.

V těchto projektech je neméně důležitá i úprava IP, a to i v souvislosti s dalšími typy smluv uzavíranými například **mezi partnery projektu** (kteří uzavírají grantovou dohodu), **výzkumníky** vyslanými na jinou instituci a **partnerskými institucemi** (které nejsou smluvní stranou grantové dohody).

Obecně platí i v projektech MSCA povinnosti týkající se IP, které byly zmíněny v předchozích kapitolách. Partneři se tak zavazují k ochraně výsledků, jejich využití a šíření.

Určitá specifika se mohou týkat **vlastnictví výsledků**. I pro projekty Marie Skłodowska Curie platí standardní výše popsaný režim (viz kapitola č. 4.2.1), tedy že výsledky patří tomu partnerovi, který je vytvořil. Platí to tedy i pro situace, kdy výzkumník vyslaný na partnerskou instituci vytvoří během své stáže nějaké výsledky. Takové výsledky by pak náležely jeho mateřské instituci. V CA nebo partnerské smlouvě je možné dohodnout si odlišný režim, příp. se posléze dohodnout na převodu vlastnického práva.

Do vlastnictví výsledků může zasahovat i **pracovněprávní vztah** s výzkumníkem. Standardní režim podle českého právního řádu je takový, že výsledky vlastní výzkumníkům zaměstnavatel. Tento režim ale může být odlišný v jiných státech, příp. může být upraven odlišně v pracovní smlouvě. Partner projektu si tak musí dát pozor, aby mohl z titulu vlastnictví výsledků nebo držení licence vykonávat práva a plnit povinnosti, k nimž se zavázal v grantové dohodě. Proto je případně nutné s výzkumníkem takovou úpravu dohodnout.

V projektech MSCA s více partnery projektu (tzv. multi-beneficiary projects) by měla být věnována pozornost i otázce **přístupových práv**, jelikož tito partneři si musí udělit přístup ke svým znalostem za účelem realizace projektu nebo následného využití vlastních výsledků. Navíc jak v projektech s více partnery, tak i v projektech s jedním partnerem by měli partneři projektu zajistit přístup ke svým stávajícím znalostem a výsledkům pro výzkumníky, kteří u nich působí, aby tito mohli provádět práce na projektu. Standardní režimy poskytování přístupových práv jsou znázorněny v následujících tabulkách:

Mezi partnery		Implementace	Využití výsledků
	Stávající znalosti	Bez poplatku, pokud nebylo před přistoupením ke GA dohodnuto jinak	Spravedlivé a přiměřené podmínky
	Výsledky	Bez poplatku	Spravedlivé a přiměřené podmínky
Časové podmínky – po dobu trvání projektu a až 1 rok po skončení projektu, pokud není dohodnuto jinak			

Výzkumníci/ vyslaný personál		Výzkumné a inovační aktivity, školicí aktivity
	Stávající znalosti	Bez poplatku
	Výsledky	
Časové podmínky – po dobu trvání projektu		

 Partneři projektu mají samozřejmě možnost upravovat si povinnosti a oprávnění v konsorciální smlouvě. Nesmí přitom překročit základní standard GA. Více viz v kapitolách 4.1.1 a 4.2.3 této publikace.

6.3 PROJEKTY PCP A PPI

Účelem projektů PCP a PPI je vyvinout speciální řešení podle požadavků zadavatele, které není na trhu dostupné, resp. nákup takového řešení, kdy zadavatel působí jako první kupující, který umožní novému řešení vstup na trh. Jako zcela specifický typ akcí se PCP a PPI týkají i některá zvláštní pravidla spojená s IPR.

Základním pravidlem, které je stejné jako v jiných typech projektů, je, že výsledky náleží subjektům, které je vytvořily, což v případě projektů PCP/PPI znamená subdodavatele, kteří provádějí výzkum a vývoj v průběhu veřejné zakázky. Výsledky projektů tak nepatří partnerům projektu, kteří obdrželi grant z programu H2020.

S výše zmíněným se ale pojí další pravidla, která partnerům projektu (zadavatelům) zajišťují možnost disponovat s výsledky projektu:

1. Zadavatelé mohou žádat o **přístupová práva** k výsledkům pro vlastní použití bez poplatku.
2. Zadavatelé mohou udělovat **licence** třetím stranám na základě spravedlivých a přiměřených podmínek.
3. Subdodavatelé mají povinnost převést vlastnictví na zadavatele, pokud nezajistí jeho **komerční využívání**.

Národní kontaktní pracovníci pro program Horizont 2020

NCP	Kontaktní osoba	Kontakt
Evropa v měnícím se světě – inkluzivní, inovativní a reflektivní společnosti	Mgr. Michal Pacvoň	telefon: +420 234 006 110 e-mail: pacvon@tc.cz
Bezpečné společnosti: ochrana svobody a bezpečnosti Evropy a jejích občanů	Ing. Eva Hillerová	telefon: +420 234 006 116 e-mail: hillerova@tc.cz
Informační a komunikační technologie	Ing. Dominka Zsapková Haringová	telefon: +420 234 006 141 e-mail: zsapkova@tc.cz
Nanotechnologie, pokročilé materiály, pokročilá výroba a zpracování	RNDr. Petr Pracna, CSc.	telefon: +420 234 006 218 e-mail: pracna@tc.cz
Vesmírné aplikace	Mgr. Ondřej Mirovský	telefon: +420 724 833 286 e-mail: mirovsky@tc.cz
Inovace v MSP	Mgr. Michalela Vlková	telefon: +420 234 006 262 e-mail: vlkovam@tc.cz
	Ing. Martin Škarka	telefon: +420 234 006 113 e-mail: skarka@tc.cz
Evropská výzkumná rada	Mgr. Petra Perutková, M.E.S.	telefon: +420 234 006 161 e-mail: perutkova@tc.cz
Budoucí a vznikající technologie	RNDr. Petr Pracna, CSc.	telefon: +420 234 006 218 e-mail: pracna@tc.cz
Akce Marie Skłodowska-Curie	Mgr. Petra Perutková, M.E.S.	telefon: +420 234 006 161 e-mail: perutkova@tc.cz
Evropské výzkumné infrastruktury	Ing. Dominka Zsapková Haringová	telefon: +420 234 006 141 e-mail: zsapkova@tc.cz
Společné výzkumné centrum (JRC)	Ing. Dominka Zsapková Haringová	telefon: +420 234 006 141 e-mail: zsapkova@tc.cz
Šíření excelence a podpora účasti	Mgr. Anna Vosečková	telefon: +420 234 006 236 e-mail: voseckova@tc.cz
Euratom	Ing. Veronika Korittová	telefon: +420 234 006 115 e-mail: korittova@tc.cz

TECHNOLOGICKÉ
CENTRUM AV ČR